

== Velja po pošti: ==
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . . . 2.—
 V spravi prejemam mesečno . . 1-70
Sobotna izdaja:
 za celo leto . . . . . 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . 8.—
 za ostalo inozemstvo . . . 12.—

SLOVENEK

== Ilustrati: ==
 Enostolna petlitvrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 18 v
 za dvakrat . . . . . " 15 "
 za trikrat . . . . . " 13 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznaka, cehvale, osmrtnice itd.:
 enostolna petlitvrsta po 2) vin.
Poslano:
 enostolna petlitvrsta po 40 vin.
 Izdaja vsak dan, izvenredno ne-
 delje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga Vozni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopis se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
 sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 poštno branilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Kje je naša rešitev?

Leta 1870. so vzeli papežu tudi Rim, zadnje posestvo papeštva.

Evropa je takrat skušala sama sebe prepričati, da se tudi brez papeštva dá živeti.

Minulo je od tedaj nedavno šele štiri-deset let, in že se kaže na narodih, da ne morejo dolgo časa prenašati vloge zapravljivega izgubljenega sina na tujem. Srbija je lani sklenila s papežem konkordat. Anglija je ravnokar, prvič po odpadu, imenovala svojega veleposlanika pri Vatikanu. Turčija in Japonska nameravata ravnokar storiti. Francoska pa z njima tekmuje. Tudi na Nizozemskem se množijo enaki glasovi. Morda so tu vmes tudi mnoge časovne koristi, ki narode k temu vzbujajo, glavni razlog pa je vendarle ta, da si ljudstva žele miru ter se zato obračajo k papežu. Tu odloča prepričanje narodov, da jeklo, topovi in vojaštvo sami na sebi niso jamstvo za trajni mir, ako ni zraven neke višje, duhovne moči. In ta moč je v naši katoliški Cerkvi, v glavarju te Cerkve, v papežu!

To je nekoč priznal sam Voltaire, ko je rekel, da — »se ima Evropa sv. Stolici zahvaliti za svojo omiko, za del svojih najboljših postav in skoro za vso znanost in umetnost, kar je ima.« — Tudi Bismark, sicer ljut protestant, se je obrnil do Leva XIII. v popolnoma političnem vprašanju, ki je nastalo med Nemčijo in Španijo — zaradi Karolinskega oboja. In papež je po Rampolli in mons. Della Chiesi izdal razsodilo, s katerim sta bili zadovoljni obe državi. S tem je bil papežev ugled, njegova avtoriteta priznana.

Danes bi mogel Grizot z vso pravico ponoviti svoje besede: — »Nikdar ni bilo potrebno kakor sedaj, da bi imeli v Evropi avtoriteto, katero bi priznavali in čutili za pravo oblast, ne da bi trebalo seči po sili, oblast, pred katero se klanja duh, ne da se onečašča srce; oblast, ki govori odzgoraj navzdol, ne z gospodstvom sile, marveč z močjo — potrebe! To je prava oblast, prava avtoriteta, kjer pa tak ugled ne velja, tam že — naj odločuje materijalna sila kakoršnekolik vrste ali pa premoč števila — pokorščina dvomoma ali pa nizkotna in grozi, da se vsak hip prevrže v servilnost ali punt.«

Jasno je umeval škof Dupanloup, kaj čaka Evropo, ako pojde dalje po poti, na katero je krenila po letu 1869., namreč po

poti razkristjanjevanja narodov in odri-vanja naše katoliške Cerkve iz javnosti. On je takrat pisal: — »Se vedno hrani sveta katoliška Cerkve ključke k vsem socialnim in pravdnim vprašanjem. Tudi se danes počiva civilizirani svet, kljub vsemu svo-jemu oholemu preziranju, v senci križa in evangelija, in če bi nepričakovano propa-del križ in evangelij, tedaj se ne bomo več topli kakor se še sedaj, marveč drug dru-gega bomo požrli.«

Sedaj se nahajamo v katastrofi, ki jo je prerokoval Dupanloup, in velika sreča je za svet, da se narodi, kakor vidimo, zo-pet zbirajo okrog božje naprave: okrog pa-peštva, ter priznajo, da je rešitev človeštva pri sv. Stolicu.

Prope Romam salus!

Oče vseh . . .

(Brzojavno poročilo iz Rima.)

Rim, 22. januarja 1915.

Danes dopoldne se je vršil konzisto-rij, v katerem je sv. Oče nagovoril kardi-nale. Sklical je konzistorij, — je rekel, — da bi z vredno slovesnostjo poskrbel za izpraznjene skofije, med katerimi jih je nekaj važnih. Predvsem pa, — je izjavil sv. Oče, — ne morem drugače, kakor da Vam, častiti bratje, ki ste tukaj zbrani, z ozirom na združevalno vez, ki Vas veže z nami in ki po pravici delite z nami misli in skrb, vnovič v Vaša srca vlijemo one tesnobe, o kateri veste, da stiska naše srce. Žal, da odhaja mesec za mesecem, ne da bi se niti od daleč vzbudilo upanje, da bo ta tako nesrečna vojska, ali prav-zaprav krvi prelivanje skoro končalo. Pa če nam ni dano, da bi pospešili konec te šibe, vendar moremo lajšati njene boleste-ne posledice. V ta namen smo se dosedaj v resnici, kakor veste, kolikor je bilo mo-goče, trudili in se bomo tudi v prihodnje, v kolikor bo to zahtevala potreba. Brez dvoma je posebno dolžnost rimskega ško-fa, ki je od Boga postavljen za najvišjega razlagavca in variha večne postave, da razglša, da ni nikomur dovo-ljeno iz kakršnega si že bodi vzroka kršiti pravičnost, in zato to razglšamo brez ovinkov, ko vsako krivičnost, ki se zgodi na tej ali oni strani, glasno obsojamo in obžalujemo. Toda niti primerno, niti koristno bi ne bilo papeže-vo avtoriteto vlačiti naravnost v spore vojujočih se strank. Vsak, kdor premisli in presodi, ne more drugega kakor spo-

znati, da mora biti sv. Stolica v tem velikanskem boju, pa naj bo še v tako veliki skrbi, — popolnoma ne-pristranska. Ker je Pontifex romanus (najvišji rimski duhovnik) prvi na-mestnik Jezusa Kristusa, ki je za vse ljudi in vsakega posebej umrl, mora z enakimi čustvi ljubezni ob-jemati vse bojovnike. Ker je na-dalje skupni oče vseh katoli-čanov, ima med bojovniki obeh tabo-rov veliko število otrok, za katerih blagor mora enako in brez razlike poskrbeti. Zato je potrebno, da on v njih ne vidi nji-hovih posebnih interesov, ki jih ločijo, ampak skupno vez vere, ki jih dela brate med seboj. Če bi mi ravnali drugače, bi niti na noben način ne koristili stvari miru, ampak bi — kar je še hujše — sejali odtujenje in sovraštvo proti veri in bi mir in notranjo slogo Cerkve izpostavili tež-kim pretresom. Če tedaj ne držimo z no-beno stranko, vendar velja naša skrb obe-ma enako, ko posamezne stopnje te vojske s skrbjo zasledujemo, ki je tem večja, ker se imamo bati, da silovitost napadov pre-seže vsako mero. Naravno je, če se naše misli neprestano obračajo tja v ono stran, kjer je med sinovi opaziti najbolj globoko ljubezen in spoštovanje do skupnega Očeta vernikov in o tem priča tudi, v ko-likor se to nanaša na belgijsko ljudstvo, pismo, ki smo ga pisali kardinalu nadškofu v Mechelnu. V njem apeliramo na čustva človečanstva na one, ki so prestopili meje nasprotnih narodov in jih rotimo, da zase-denih ozemelj ne opustošijo v večji meri, kakor to brezpogojno zahtevajo razlegi vojaškega reda in kar je še bolj važno, da se brez dejanske potrebe ne žalijo čustva prebivalstva glede najdražjega: hiš in slu-žabnikov božjih, pravic religije in vere. Kar se tiče onih, ki vidijo svojo domovino od sovražnika zasedeno, umevamo popol-noma, kako težko jim je biti podložnim tujemu gospodstvu, pa vendar si ne želi-mo, da bi jih njihovo hrepenenje, zopet dobiti neodvisnost, gnalo k temu, da bi ovrnali vzdrževanje javnega miru in tako svoj položaj še znatno poslabšali.

Drugeče pa, moji častiti bratje, ne smemo vsled dejstva, da nas s toliko težo teži ta trepet in skrb, izgubiti poguma; na-sprotno, čim temnejša se kaže bodočnost, s tem večjim zaupanjem se hočemo bližati prestolu milosti, da izprosim usmiljenja in milosti in dobimo primerne olajšanja za naše srce.

Sv. Oče je končal, poudarjajoč po-

trebo, da se v vstrajni in ponižni molitvi obračamo k Gospodu, dobro pomneči, da ni brez božje volje mir zapustil sveta. Bog dopušča, da se ljudje sami, ki so vse svoje misli obrnili na posvetne stvari, z med-sebojnim pokončevanjem kaznujejo. »Pri-družili so se pa še drugi dogodki, ki silijo ljudi, da se uklonijo pred mogočno božjo roko, kakor oni zadnjih dni, čigar grozo in žalost vemo vsi.« Sv. Oče priporoča za-sebno in javno molitev in vabi k slovesni zadostilni službi božji, ki je za celo Ev-ropo določena na dan 7. februarja in za ves ostali katoliški svet na 21. marca. Sv. Oče je naznanil, da se bo prve daritve sam udeležil v Petrovi baziliki, in je kon-čal z željo, da bi po priprošnji prečiste Device bilo dano svetu, da se mir v Kri-stusu vrne vanj in se za stalno naseli med človeštvom.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Uspehi naše artiljerije ob Nidi.

Dunaj, 22. januarja. (Kor. ur.) Uradno se poroča: Severno od Visle se je razvilo večeraj živahnije streljanje s topovi. Naša artiljerija je s posebnim uspehom učinko-vala v najjužnejšem oddelku ozemlja ob Nidi in pri Checiny, kjer je bil ruski želez-niški promet močno oviran, ker so zade-vale naše krogle neko železniško postajo.

Tudi južno od Visle se v nekaterih delih bojne črte bije artiljerijski boj z menjajočo se silo.

Položaj v Karpatih je neizpremenjen.

Namesnik načelnika generalnega štaba:

pol. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Napredovanje nemških napadov ob Suhi.

Berlin, 22. januarja. (Kor. ur.) Veliki glavni stan: V vzhodni Prusiji je položaj neizpremenjen. V ozemlju Suha naši na-padi počasi napredujejo.

Vzhodno od Pilice ni nič novega.

Najvišje armadno vodstvo.

Ob Nidi se je zopet pričelo živahno delovanje. Zdi se, da je vzrok temu pre-mikanje ruskih čet, kar skuša naša artiljerija preprečiti.

Nekaj dni sem se opaža, da Rusi pošiljajo svoje čete proti jugu. Rusi so pomaknili na srednjem in severnem

LISTEK.

Krvava božična noč.

Sveta noč — — — pri spominu nate zarosi oko starca, zaiskri oko otroka in nekako bajno tajno nam je zvončkala od daleč skozi mesece ta tolikanj pomenljiva beseda, nam častnikom in vojakom 97. peš-polka. Že tedne, da mesece pred božičem je vse nekako skrivnostno pošepetavalo: kje bomo, kako bomo prebili — bo-žično noč? Sveta noč se je bližala ne ozi-raje se na nas bojovnike, oznanjali je pa nam niso mirovni glasovi nebeških duhov, ampak morilni grom in pok iz topov in pušk. Nikdo se ni drznil več šepniti: o mirna, blagodejna — sveta noč! Vsakte-remu je zabijal v ušesa in mozev grom to-pov ne — sveta noč, noč pokoja in miru, ampak noč boja, krvi in — smrti. Le spo-mini, srečni, a žalibog že minuli spomini tolikanj mirno prebitih svetih noči so nam rosili kapljice tolažbe v sicer pogumna, a ravno za božične praznike tako varana in potrta srca.

Glava, ki je utrujena vsled več nočne-ga bdenja klonila vsakemu bojovniku na prsa, se je hvaležno, ponosno dvignila; no-

ga, ki je doslej le nekako mehanično dr-sala po poti, je ubrala vojaški korak; vse je trenutno na novo oživel, da, se vz-radostilo, ker obljubljena nam je bila sve-ta noč pod — streho. — Okoli poldne na dan pred božičem je zasedel polk odkaza-na bivališča. Vendar počitka potrebni vo-jak tega dne ni porabil za spanje, ampak je vsak po svojih močeh skušal prispeti in pomoči, da se praznuje sveta noč ob gorkem ognjišču, pri čaju in v prijateljskem razgovoru s tovariši.

Pripravljeno je bilo za božično noč pod streho in legal je že mrak, te doma tolikrat res bajne noči, na zemljo. A me-sto zvonov, ki ravno to noč tako mirovno oznanjajo: Ave Marija! so zagromili pred mestom zakopani naši topovi v resen opo-min: trudni, vsled upa miru zopet poživljeni vojak, še sveto noč ti bode motil sovražnik, kateremu ni sveta niti — bo-žična noč. Vkljub gromecim oznanjeval-cem boja in smrti, smo se zbrali častniki polkovnega štaba krog skromno pogrnje-ne mize in v nekakem neprestanem ne-miru še vedno upali, da prebijemo vsaj par uric ob kramljanju v — božični noči. Sedeli smo že pri mizi; dim cigaret in smodk, ki se je kolobaril gosteje kot na-vadno proti stropu je pričal, da namerava-mo ta večer praznovati nekaj svečanega. Običajno svetonočno kramljanje pa le ni hotelo zakrožiti, odganjal ga je gotovo iz srca in jezika potres topov. Vsi smo sedeli molče, upiraje pogled le v kolobarje dima. Nikdo ni hotel započeti razgovora; manj-kal nam je pač še naš Francel, ki nam je tolikrat s svojim mladostnim smehom pre-

gnal čemernost in pobitost. In ravno Fran-cel je bil tudi ta večer, ki je s trenutnim žarkom domače sreče posvetil v nemirno utripajoča srca molče zbranega omizja. — Roka je pokljukala na vrata in skozi duri je vstopil vojak pionir z običajnim pozdra-vom: »Pokorno javim, da vam pošilja bo-žično drevesce pionirski nadporočnik, ki je trenutno zaposlen pri grajenju mosta, pa se vam pridruži kmalu.«

Veliko veselih uric sva preživela s Francelom, pa zagotovim te prijatelji, da me nisi nikoli tako vzradostil kot oni ve-čer, ko si nas z božičnim drevescem pre-selil v duhu v presrečno hišico — očetovo.

Ni ni na bojnem polju bolj nestano-vitnega kot veselje. In to nestanovitnost raja je dokaj bridko dokazala naša božič-na noč. Komaj se nam je pridružil Fran-ce in smo hoteli okrasiti božično drevesce, se nemirno odpahnejo duri in v sobo pla-ne brigadni častnik s poveljem: 97. polk takoj izpod strehe! Rusi so potisnili polk, kateri je imel nalog varovati grič pred mestom do glavnega trga in so že v me-stu. Vsakdo je sklonil glavo, odstranil čašo komaj okušenega božičnega veselja in opasal kletu morilno orožje. Božično drevesce se je skrilo v kot in 97. polk je dobil povelje takoj izvršiti protinapad in zabraniti Rusom uhod v mesto. Trenutno je bilo vse na nogah in vsak je molče in s sklonjeno glavo korakal proti odkazane-mu mestu v žalostnem prepričanju, da ga nocojšnjo noč ne bodo zazibali v zaslu-ženi spanec nebeški glasovi miru, ampak dražil in podžigal žvižg jeklenk v srdu do sovražnika, ki mu ni sveta niti — božična

noč. Koraki odhajajočih vojakov so se od-daljevali vedno bolj in bolj. Pok pušk je razzblinil in pregnal komaj vkzlete občut-ke svete noči; angel srda in smrti je zakri-latil nad še pred trenutki srečnim me-stom in okolico. Marsikateri slovenski ju-nak je ravno to noč poljubil hladno krsto — miru — in se preselil za vedno v oni tolikanj zasluženi kraj nekaliene, vedno trajajoče — svete noči — Naš polk se je po srditem boju in z velikimi izgubami moral umakniti sovražni premoči in pre-pustiti mesto z božičnim drevescem in trenutnim rajem sovrahu. Minula je sveta noč v boju stoka in smrti. Vzhajajoče soln-ce božičnega jutra je z motnimi žarki po-svetilo na svetonočno bojno polje, ki se ni bleščalo v praznično svetli obleki, am-pak ovito v žalno haljo krvi, stoka in smr-ti. Mesto prazničnega odpočitka in veselja se je naselil v naša srca srd in nam tiščal v roke morilno orožje kot osvelo za ska-ljeno božično noč. — Naš polk je skozi celo dobo božičnih praznikov branil in gra-dil z občudovanja vredno hrabrostjo pot prodirajočemu sovražniku in bil tolikrat edini, ki je s slovensko krvjo ukazoval sovražniku: do tod ropar svetonočnega mi-ru in ne dalje!

Letošnje strašne božične noči pa ne bomo pomnili samo mi, ki smo jo prebili na bojnem polju, ampak ta sveta noč bode tudi tebi, marsikatera slovenska mati, iz-žemala leta in leta solze bridkih spominov na ravno to noč padlega — junaškega sina.

Januš Golec, c. kr. kurat.

Poljskem pri Lopuczu in Opocznu najbrže zato, da jih bodo po železnici spravili na druga operacijska pozorišča, skoro gotovo v Galicijo in proti Karpatom. Zadnji napadi na srednjem Poljskem pri Lopuczu in Opocznu so imeli namen, kriti ta premikanja.

Naša artiljerija je včeraj razstrelila nek kolodvor, blizu Kjele, na katerem so bile znatne množice vozov in lokomotiv. Škoda bo velika, ker je bilo po naši artiljeriji dosti municijskih vozov in skadišč z živili porušeni. Ob izlivu Nide je obstreljevala naša artiljerija kraja Wislica in Nowy Korczyn.

Tudi med izlivom Dunajca in Tarnowa je prišlo včeraj do artiljerijskih bojev. Poizkusi Rusov, da bi zopet pridobili svoje, pred kratkim izgubljene postojanke, so se ponesrečili s težkimi izgubami za sovražnika.

Poročila, da so Rusi izpraznili nekatera vzhodnogališka mesta, je umeti tako, da so svoje tamošnje posadke poslali v jugozahodno smer, da ojačijo svoje čete v Karpatih. Tudi tu se vidi rusko pomikanje proti jugu, kar smo v začetku omenili. Če ima to premikanje res ofenzivno tendenco, ali če služi le v to, da Rusi obdržijo zasedeno ozemlje, se bo kmalu pokazalo.

RUSKO POROČILO O POLOŽAJU.

Petrograd, 22. januarja. Vojaški kritik lista »Nowoje Wremja« piše o vojnem položaju: Pričakovati je, da bodo Nemci svojo taktiko na Poljskem izpremenili, ker bodo najbrže vse poizkusili, da preprečijo sistem strelskih jarkov. Vendar je popolnoma napačno mnenje, da Nemci mislijo na umikanje. Brez posebnega vzroka Nemci gotovo ne bodo opustili svojih močnih utrjenih postojank, katere podpira močena artiljerija, posebno ker so na svojem desnem krilu v vednem stiku z Avstrijo in so tu gotovi podpore. Da bi Nemci opustili svojo ofenzivo, ni misliti, pač pa sodimo, da bodo avstrijsko - nemške bojne sile v najbližji prihodnosti pričele prodirati na celi črti.

ANGLEŠKO POROČILO O POLOŽAJU V VARŠAVI.

Kodanj, 22. januarja. »Daily Chronicle« piše: Ni lahko v sedanjem času umeti Varšave. Strašne bitke divjajo komaj 35 milj daleč od mesta, polki neprestano korakajo po cestah. Vsak dan pripeljejo na stotine ranjencev. Vsaka razpoložljiva hiša je izpremenjena v bolnišnico. Časopisi obsegajo po en list. V Varšavi vlada veliko trpljenje. Kljub vsemu pa je Varšava pripravljena.

PONESREČENA RUSKA OFENZIVA.

Bern, 22. januarja. (Kor. urad.) List »Bund« smatra v nekem članku o vojnem položaju za očitno, da se rusko vojno vodstvo sedaj nahaja v defenzivi. S tem je samo napravilo končno piko svoji ofenzivi. Tudi francoski viri govore le o srečni defenzivi Rusov na ozemlju med Vislo.

POLJSKI KMETJE NA BEGU PROTI VARŠAVI.

Milan, 22. januarja. (K. u.) Vojni poročevalec lista »Secolo«, ki je obiskal rusko fronto pri Varšavi, piše: Na stotine poljskih kmetov beži v strašnem stanju in na pol sestradih čez močvirnate pokrajine proti Varšavi. Vsi pripovedujejo o grozni bedi, ker manjka živil in je vse razstreljeno ali požgano. Med Varšavo in Rawko tabori več kot 20.000 beguncev.

NEMŠKA OFENZIVA OB BZURI IN RAWKI.

Kodanj, 22. jan. Londonski »Daily News« poroča iz Petrograda: Nemci so zopet pričeli napadati na črti Bzura - Rawka. Zdi se, da nameravajo prehiteti rusko ofenzivo na severnem Poljskem. Načrt Hindenburga je imel nepričakovan uspeh. Nemška konjenica je na večih točkah mogla ustaviti Russe. Hindenburg je izvršil na srednjem Poljskem novo razvrstitev čet, vendar se pa pri protinapadih drži svoje stare taktike. General Mackensen vodi čete, severno od Bzure.

BOJI ZA MLAWO.

Kodanj, 22. jan. »National Tidende« poroča iz Petrograda: Mlawo je nekaj časa v ruskih nekaj časa pa v nemških rokah. Včasih kar na en dan večkrat menja gospodarja. Vsi nedeljski boji so mesto skoro popolnoma porušeno. Samo tretjina prebivalcev je ostala, drugi so zbežali. V mestu je le še ena pekarija, pa še ta včasih radi bojev po cele tedne ne more peči.

BITKA SEVEROVZHOĐNO OD PLOCKA.

Kodanj, 22. januarja. Iz Petrograda poročajo, da prevladuje pri severni armadi konjenica, pehote je razmeroma malo. Predvčerajšnjim je severozahodno od Plocka nastal boj. O izidu tega boja ruska poročila molče, pravijo le, da še traja.

NEMCI OBNOVILI ZVEZO MED KRAJEM PIOTRKOW IN ČENSTOHOF.

Dunaj, 22. januarja. Poljski listi poročajo: Nemci so zopet obnovili zvezo med krajema Piotrkow in Čenstohov. Z največjo naglico grade več železniških prog. Rusi so baje že izpraznili Radom.

TUDI ANGLEŽI POROČAJO, DA SO ZAVEZNIŠKE ČETE ZASEDLE KIELCE.

Rotterdam, 21. januarja. Iz Londona poročajo: »Timesov« poročevalec na poljskem bojišču javlja, da so nemško - avstrijske čete zasedle Kielce.

VELIKE RUSKE IZGUBE PRI SOHAČEVU.

Rim, 21. januarja. »Matino« poroča, da so Rusi pri Sohačevu izgubili svoje najboljše čete in bili poraženi veliko vprašanje je, če jim bodo mogle nove čete kaj pomagati.

RUSKI PORAZ PRI ZAKLICZYNU.

Berlin, 22. jan. O bojih pri Zaklicznu izve poročevalec lista »Vossische Ztg.« sledeče podrobnosti: Rusi so smatrali tamošnje postojanke za eno glavnih opraljšč celotne fronte. Zato so ponovno neumorno napadali; posebno se jim je šlo za neko višino. Predno bi jo mogli osvojiti, so morali skozi nek gozd. Naše čete so zvedele, da nameravajo Rusi po večdnevni brezuspešni napadih napraviti po noči ob gotovi uri odločilen naskok s tremi polki. Artiljerijski poveljnik je vso razpoložljivo artiljerijo naperil proti omenjenemu gozdu in otvoril tak ogenj, da so bili vsi trije polki skoro popolnoma uničeni. Samo od enega bataljona so padli štirje stotniški poveljniki.

KOZAKI OPLENILI CARJEV GRAD.

Dunaj, 22. januarja. Poljski listi poročajo: Ko so se umikali Rusi iz Skierniewic, so oplenili kozaki lovski grad ruskega carja. Po nagli sodbi so zato usmrtili sedem kozakov.

IZ VZHODNE GALICIJE.

Ujeti Rusi pripovedujejo, da so minuli teden Rusi izpraznili v vzhodni Galiciji nekaj bolnišnic in municijskih taborov. Vzhodno Galicijo pokriva debel sneg. Ceste so neprehodne. Premikanje ruskih čet se vrši počasi, četudi so popravljene železniške proge. V Karpatih je mir.

V GRYBOWU, KRYNICI IN V NOVEM SANDCEU.

Krakov, 22. januarja. Kakor se poroča iz Grybowa, so Rusi v tem okrajnem mestu gospodarili skoraj en mesec zelo barbarsko. Pojedli so vsa živila, uničili in požgali so veliko zasebnih in državnih splotij. V bližnji Krynici, najimenitnejši gališki toplicah, so Rusi vse oplenili. Danes se je v Krynici čulo gromenje topov iz Tuchowa, ki leži južno od Tarnowa. Železniško zvezo v Novi Sandec, Gorlice in od tu do Tuchowa so zopet obnovili, oziroma še deloma popravljajo progo.

IZ PREMYSLA.

Uredništvo »Nowe Reforme« je dne 19. januarja prejelo iz Premysla več vojnopoštinskih razglednic, iz katerih je razvidno, da je posadka polna najlepših nad, da je zdravstveno stanje zelo ugodno in da oblegovalna ruska armada ni dosegla nobenih uspehov.

OBRAČUN BOJEV PRI KRAKOVU.

Budimpešta, 22. januarja. »A Nap« poroča: Krakovska trdnjava je bila od 9. novembra do 15. decembra neprestano v stiku z Rusi. V tem času je posadka napravila 12 izpadov. Skoro vsak dan so se vršili artiljerijski boji; pogosto so posegle vmes tudi 30,5 cm motorne baterije. Posadka se je hrabro borila. Podeljenih ji je bilo dve zlati, 18 velikih in 22 malih srebrnih hrabrostnih svetinj. Skozi trdnjavo so prepeljali 16.000 ujetnikov, povečini uspeh izpadov.

ZIMA V KRAKOVU

se je začela šele v torek popoldne. Dolgo je bilo megleno in vlažno vreme. V torek, 19. januarja popoldne pa je začela temperatura padati; v sredo jutraj je bilo že 6 stopinj pod ničlo. Umazano globoko blato je vendar enkrat trdno zmrznilo. Verjetno je, da se je na celem severnem bojišču začela zima in da je pričakovati resnejših in hitrejših vojnih operacij.

ŽELEZNIŠKI PROMET MED KRAKOVOM IN GORLICAMI.

Dne 19. januarja se je otvoril železniški promet med Novim Sončom - Grybowem in Gorlicami ter med Novim Sončom in Tuchowem na železnici Novi Sonč - Tarnov. Na vseh železniških postajah ob teh progah že redno posluje vse uradništvo. Obenem z železniškim prometom se je otvoril tudi poštini promet z vsemi kraji ob teh progah. To dokazuje, da so Rusi južno od Tarnova že popolnoma poraženi.

VELIKA VAŽNOST NAŠE ZMAGE PRI JAKOBENIJU.

Budimpešta, 22. januarja. »Az Est« poroča iz Bistrice: Zmaga pri Jakobenu ni samo povzdignila duha naših čet, ampak je tudi pomirjevalno vplivala na bližnje prebivalce. Poročilo, da so bili Rusi vrženi nazaj, je v prvih urah elektriziralo celo mesto. Glavni trg se je napolnil s prebivalstvom. Vsi so bili veseli in vse je razpravljalo o veliki naši zmagi. Danes je prišlo zatrdilo o zmagi od podmaršala Höferja. Zmaga nad Rusi pri Jakobenu je zelo velike važnosti, ki se more na sledeči način razlagati: Potem, ko je sovražnik skoro dva tedna napadal naše pozicije in je ostal ves napor brezuspešen, je zapovedal sovražnik poveljnik koncentrični napad. Tega boja se je udeležila cela sovražnikova moč iz Bukovine. Dva cela dneva je trajal vroč boj. Neprestano naskakujoči sovražnik je izgubil cele vrste, katere je izpopolnjeval z neprenehoma dohajajočimi rezervami, med tem ko so naši brzo-strelni topovi in naša pehota obsipali sovražnika s svinčnim ognjem iz svojih nevidnih pozicij.

Semtertja je bila moč sovražnika tako zlomljena, da so naši na nekaterih krajih mogli naskočiti z bajoneti. To pomeni zelo veliko, ker je bila naloga naših čet le braniti svoje postojanke nasproti premočnemu sovražniku. Dejstvo, da ni moglo rusko topništvo do zdaj premagati nobene naše topniške postojanke in je vsak strel našega topništva zadel v živo sovražnika, dokazuje, da smo imeli izvrstno poveljstvo. Cele stotnije sovražnika so bile uničene in potem, ko so bile izčrpane tudi rezerve, so se morali pričeti Rusi brezpogojno umikati.

O sovražnih izgubah na mrtvih in ranjenih se dosedaj še ne more natančno poročati. Število ujetnikov vsled defenzivne bitke ne more biti veliko.

Danes je bilo mirno. Rusi si zdravijo svoje težke rane. Za nameček se je pridružila Rusom še strašna bukovinska zima in na vrhovih stoječe sovražne čete se je ne morejo obraniti. Danes naši vojaki počivajo v svojih dobro urejenih postojankah. Divja le topniški boj, ki nam bo pa brez dvoma prinesel novih uspehov.

800.000 RUSKIH REZERV NA FRONTI.

Bern, 22. januarja. Ruska poročila pravijo, da je rusko vojno vodstvo postavilo na fronto 800.000 mož rezerve.

NOV RUSKI NAČELNIK GENERALNEGA ŠTABA.

»Reichspost« poroča iz Berna: Oddelek velikega generalnega štaba ruske armade, ki se peča s praktičnim izvajanjem vojaških operacij, je postal samostojen in je poverjen generalu Danilowu, ki je dobil naslov: ravnatelj vojaških operacij. Položaj na vzhodnem bojišču se je, kakor se zdi, tako razvil, da bo mesto generalissima Nikolajeviča postal rešitelj ali pa žrtev »ravnatelj« Danilow. Zdi se, da bo Nikolajevič odstavljen. Treba je le še oficijelnega »prehlajenja«.

NAŠA ARTILJERIJA PREKAŠA RUSKO.

Budimpešta, 22. januarja. Vojni poročevalec lista »Neues Pester Journal« brzojavlja: Položaj je neizpremenjen, le ob Dunajcu avstrijske čete živahneje nastopajo. Naša artiljerija je zadnji čas na mnogih krajih z dobro merjenim ognjem prisilila Ruse, da so zapustili strelske järke. Splošno se vedno bolj kaže premoč naše artiljerije. Zadnji mraz je nam ugodnejši kakor Rusom, ki kažejo utrujenost.

V RUSIJI SE NE HREPENE PO MIRU.

Petrograd, 22. jan. Zastopniku lista »Glos Moskwy« so v zunanem ministstvu izjavili: Edino v Petrogradu obstaja mal krog takozvanih prijateljev miru, ki pa vladi še niso izrazili nobene želje po miru. Z vestmi o miru se vedno spravlja v zvezo grof Witte, ki pa ne more imeti nobenega vpliva na vojsko. Zastopnika omenjenega lista so že zagotovili, da je tropsporazum danes prav tako edin, kakor v začetku vojske.

SMRTNA KAZEN ZA VOJAŠKE BEGUNCE V RUSIJI.

Listi poročajo, da je ruski vojni minister izdal proglas, v katerem nanaša, da zadene smrtna kazen ali pa dosmrtna, oziroma 20 do 24 letna ječa vse tiste, ki si nalašč pokvarijo kak ud ali pa se drugače odtegnjejo vojni službi. Enaka kazen zadene tiste, ki pri tem pomagajo. Zelo so se tudi postrili predpisi za dobavo vojnega materiala in dotični paragrafi vojnega sodišča. Ne le, da se oseba, ki je s svojim poslovanjem zagrešila kako zamu-do ali kako drugače oškodovala državo, odstavi službe, marveč se kaznuje tudi z ječo. — V slučaju potrebe se morajo podvreči vojni službi vsi moški od 15. leta dalje, drugače se kaznujejo s smrtjo.

PROTI NEMCEM V KIJEVU.

Kodanj, 22. januarja. (K. u.) Ruski listi poročajo iz Kijeva: Oblasti so predla-

gale, naj se sekvestira električna družba, ki je v rokah nemških državljani. Pre-moženje družbe se ceni na 7 milijonov rubljev.

ZNIŽANJE VREDNOSTI RUSKEGA DENARJA V ANGLIJI.

London, 22. jan. (Kor. ur.) O trajnem znižanju vrednosti ruskega denarja na Angleškem izvajajo »Times«, da to vprašanje finančni krogi boječe nazzanjajo. Sodelovanje angleške in ruske vlade za preprečenje razveljavljenja ni kljub znani finančni operaciji praktično izvedljivo, dasi je angleškemu zakladnemu uradu znana resnost položaja. Angleška trgovina z Rusijo je skoraj prekinjena. Angleški eksporterji ne morejo dobiti plačila za blago, ki so je prodali pred vojsko v Rusijo.

VRNITEV V DOMOVINO PO RUSIJI ZADRŽANIH NAŠIH DOSTOJANSTVENIKOV.

Dunaj, 23. jan. (Kor. ur.) »Fremden blatt« piše, da so Rusi po izbruhu vojske zadržali in celo zaprli več avstro-ogrskih funkcionarjev. Grof Berchtold je potom amerikske vlade protestiral in grozil z represalijami. Zadržali so zato več ruskih osebnosti, med njimi tudi desserventa dunajskega ruskega poslanstva Jakubowskega. Ruska vlada je po španskem poslanstvu izjavila, da je odredila vrnitev naših funkcionarjev v domovino in je zahtevala, naj se pošljejo naši talniki v Rusijo. Načelno doseženega soglasja pa Rusija ni praktično izvedla. Naša vlada nadaljuje stremljenje, da se vrnejo naši funkcionarji domov in je pripravljena za obširnejše represalije, če se to ne zgodi.

VIŠINA PODPISANEGA OGRSKEGA VOJNEGA POSOJILA.

Budimpešta, 22. jan. (Kor. urad.) Končni račun izkazuje, da se je na ogrsko vojno posojilo podpisalo 1 milijardo 170.000.000 kron.

OKREVALIŠČE AVSTRIJSKIH ČASTNIKOV V NEMČIJI.

Wiesbaden, 22. januarja. (K. u.) Za ustanovitev nemškega zdravilišča, namenjenega častnikom avstroogrske armade in mornarice, se je ustanovil odbor uglednih oseb v Nemčiji. Zbrali so si zdravilišče Wiesbaden. V prvem predsedstvu so: avstroogrski poslanik v Berlinu princ Hohenlohe, nemški poslanik na Dunaju Tschirschky in turški poslanik v Berlinu Muktar paša.

Iz vojne.

Z južnega bojišča.

piše črnovojnik 27. črnov. polka med drugim to-le: Sedaj že dalj časa mirujemo; le tu pa tam oddajo straže par strelav. O bojičnih praznikih so Srbi in Črnogorci popolnoma mirovali, zato smo jim pa tudi mi pustili, da so mirno praznovali svoj Božič. Danes (11. januarja) smo imeli sv. mašo nad nekim hlevom vendar so bile naše molitve vroče in zbrane. Ker molijo celi narodi, je nada na skorajšni sklep sedanje silne vojne velika; zlasti pa Bog ne bo preslišal molitev ubogih otročičev in sirot.

Orli v boju.

Načelnik Orla v Ljutomeru piše s se-vernega bojišča dr. Korošču:

Izmed slovenskih Orlov sem tukaj sam, drugi moji tovariši so padli, ali so ranjeni, ali ujeti. Kaj pa sedaj v vojskinem času počnejo naša društva? Pri nas je precej mrzlo, tudi snega je obilo.

Žalostno pismo iz srbskega ujetništva.

Vojak 87. pešpolka Franc Pertinač, doma od Sv. Ruperta nad Laškim, piše iz srbskega ujetništva v Valjevu svoji materi: Dnevi mojega življenja so štet. Ko bodele dobili moje pismo, bom menda že ležal v hladni zemlji. Za mojo rano se tukaj skoro nihče ne briga. Zapuščen sem kot živina. Iz rane mi že 14 dni izteka gnoj in kri, a zdravnik me še pogleda ne. Draga mama! Zahvaljujem se Vam za vse skrbi in dobrote. Naj Vam Bog stotero povrne. Spominjajte se me v molitvi. Na tem svedlu se ne vidiva več. — Vas iskreno ljubeci sin France.

Vdanost in vernost naših vojakov.

Fr. Klinc iz Zdenke vasi piše domu. »... Če Bog dá, bomo potem bolj pridni, ko bom zopet skupaj. Vem, da nam je bilo preveč dobro, pa nismo vedeli, mislili smo, da nam Bog ne more poslati nič hudega. Le voljno potrpiamo, marsikateri ni hotel slišati od Boga, ali že včeraj ga je klical na pomoč, ko se je okoli oziral, pa ni bilo človeške pomoči. — Marsikateri pravi: nisem veroval v Boga, zdaj sem pa prepričan, da me je sam Bog obvaroval. O, kako je v sili lahko moliti, kako je hitro ošabnost proč...«

Sveti večer v bosenskem gozdu.

Četovodja M. D., 27. črnovoj. pešp., piše svojemu bratu v Ljubljano: Ravno danes, 24. dec. smo maroderji in ranjenci kar nanaglomali morali zapustiti bolnišnico v Sarajevu in oditi zopet na bojišče. 41 mož nas je bilo; šli smo vsak k svoji kompaniji. Pot nas je peljala skozi gozdove in samoto. Seveda smo pošteno korakali. Ko se je mrak naredil smo v gozdu zakurili. Daleč proč od ljubih domačih smo pa vendar tudi mi po svoje obhajali sv. večer. Odmolili smo rožnivenec. Za drugi dan smo si pa poskrbeli gostijo: pri nekkih kočah smo bili spotoma kupili tri jance; tiste smo pekli in pražili. Tako se nisem nikoli praznoval sv. večera in ga tudi najbrže ne bom.

Božični večer naših topničarjev na francoskem bojišču.

Neki topničar avstro-ogrškega trdnjasko-topniškega Langerjevega oddelka je pisal svoji materi s francoskega bojišča naslednje pismo: »Draga mati! Naznanjam Vam, kako smo preživeli božični večer. Stanujemo posamezno v kočah v napol razstreljeni vasi blizu naše baterije. Ob štirih popoldne je bila v cerkvi v bližnjem trgu, ki je tudi močno poškodovan, služba božja za one, ki niso bili pri bateriji. Ko smo prišli iz cerkve — bilo je ob 7. zvečer — smo se zbrali v neki večji izbi, v kateri je bilo prižgano božično drevesce. Gospod stotnik G. je imel gniljiv nagovor, da so nam vsem prišle solze v oči. Nato je sledila razdelitev daril, ob čemer je dobil vsak mož dva zavitka. Vsebinsa je bila: srajca, spodnje hlače, sploh gorko perilo, potem pipa, 20 smotk, 1 viržinka, 100 cigarete, vžigalo, užigalice, pecivo, tobak, pisemski papir, milo itd. Po razdelitvi je šel vsak v svoje stanovanje, kjer je tudi v vsaki sobi gorelo božično drevesce; vsak je odprl svoja zavitka, nato smo pa prijetno skupaj sedeli. Naenkrat smo bili alarmirani in smo morali k topovom. Upali smo, da bodo Francozi poizkusili prodrati našo črto kakor leta 1870.; na tak poizkus smo bili na vse strani dobro pripravljeni in smo že hrepeneče pričakovali pri topovih, da dobimo povelje za streljanje. Toda oni tam so si bili žal dobro premislili, ali bi ali ne, v sled česar smo bili naslednji dan tako razsrjeni, da bi bili zmleli Francoze, ko bi jih bili dobili; tako nam je božično praznovanje splavalo po vodi. Toda kaj sem se hotel omeniti: ko smo čepeli pri topovih, smo zaslišali trombin glas in ko smo dalje poslušali, smo čisto jasno čuli napev »Tiha noč, sveta noč«. To je bilo tako lepo, da so človeku stopile solze v oči. Vse je bilo tako mirno, jasna zvezdnata noč, le tuintam se je v dalji slišal kak strel. Tako sem preživel sv. večer, ki ga svoj živ dan ne pozabim.«

Slovenska sv. maša v Karpatih.

»Slov. Gospodar« piše: Kakor doma v ljubih slovenskih krajih radi molijo in pobožne pesmi v božjo čast prepevajo, tako tudi storijo slovenski vojaki na daljnih bojiščih. Za sveto noč smo bili pripravljene, ob polnočnici zapeti nekaj lepih slovenskih pesmic — pa sovražnik nam je zmešal račun. Še prej, ko smo zvečer v našem taboru in v bornih kočicah zažgali božično drevesce, so začeli nam topovi iz daljave namesto »Čast Bogu na višavah in mir ljudem...«, naznanjati sovraštvo in divje klanje. Bili smo blizu krvave bojne črte in povelje za pohod nam je ugasnilo prve svečice na božičnih drevesih. V dežju in blatu smo celo sveto noč v globoki temi korakali in proti jutru dospeli v neko sežgano vas. O kakšni službi božji ni bilo več govora. Ravno tako je bilo ob drugih praznikih. Na novega leta dan smo sicer imeli tiho sv. mašo v katoliški cerkvi, pa le malokateri so se je iz raznih vzrokov mogli udeležiti. Na praznik sv. Treh kraljev je bil zopet jutraj odhod.

Šele danes, prvo nedeljo v osmini Razglašena Gospodovega se nam je posrečilo, v neki grško-katoliški cerkvi blizu grebena Karpat obhajati sveto božjo službo. Pevski krožek našega ljubljanskega zdravstvenega oddelka je obljubil sodelovati s slovenskimi pobožnimi pesmicami. Naš divizijski g. župnik, duhovnik lavantinske škofije, je po kratkem slovenskem in nemškem nagovoru, v katerem je pričujoče opominjal darovati Detetu Jazusu zlato vernih in čistih src, kadilo vročih molitev za vse nam ljube in drage v domovini, za cesarja, za častno padle brate in za končno zmago naše svete stvari, in milost potrpljenja in vstrajanja v križih in težavah te vojske. Ko je začetkom sv. maše zadonelo iz kora Bogom poklekni, so pričujoči, vernih duš izvirale vroče molitve in obesom. Pevski zbor je pa tudi s sočloveškim prebлага g. stotnika Colarica in magistra farmacije g. Hančiča tako lepo in zbrano prepeval, da je vsak pričujoč — tudi častniki in vojaški drugi narodev in rusin — ljudstvo

— bil vidno ganjen. Pri peti sv. maši je zbor jako točno četveroglasno popeval. In ko je bilo zadonelo po lepi cerkvi: »Marija, Mati usmiljena«, takrat so rosi oči vseh pričujočih, ki sicer ne trepetajo z očmi, če tudi padajo v bližini sovražne granate, vroče solze in iz otroško udanih src se je vzdigovala k Materi božji goreča molitev in prošnja »Marija, prosi za nas!« Tudi po povzdigovanju je krasen samospev »Češćena Marija« in na koncu »Zahvalna pesem« tolmačila vseh pričujočih pobožna čustva Marijinega češćenja in hvalečnosti za sprejeto dosedanje božjo pomoč v vojski. Po blagoslovu z Najsvetejšim smo sklenili pobožnost z navdušeno »Cesarsko himno«.

Vsi pričujoči so trdili, da je ta služba božja zapustila globok utis v njih srcih in zatrjevali, da jim bo današnja pobožnost ostala nepozabljena. Bog in Marija naj uslišita vse naše pobožne molitve in vse želje!

Po božji službi so vrli pevci v bližnjem farovžu, kjer je sedaj naš stan, zapeli ljubljensmu g. stotniku Colaricu, ko se je ravno izvedlo, da je bil odlikovan z zaslužno kolajno, imenovano »Signum laudis«, nekaj lepih slovenskih narodnih pesmic v čestitko, katere so bile ob enem izraz ljubezni do ljube domovine. Objavljamo to, da boste doma izvedeli, da smo tudi daleč od doma zvesti staremu slovenskemu geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!«

Uradni izkazi izgub.

Nadaljnji uradni izkaz o izgubah 17. pešpolka.

Mrtvi. Moštvo: Avšič Alojzij, 12. stot., iz Most pri Ljubljani (15. okt. do 5. nov. 1914); Biščak Franc, 9. stot., iz Košane (15. okt. do 5. nov. 1914); Bizjak Janez, 1. odd. stroj. pušk (15. okt. do 5. nov. 1914); Bučar Stefan, 1. marškomp., iz Aržiš na Dol. (15. okt. do 5. nov. 1914); Cermelj Franc, 12. stot., iz Rake (15. okt. do 5. nov. 1914); Čuk Janez, 7. stot. (15. okt. do 5. nov. 1914); Drnovšek Janez, 14. stot., iz Trojan nad Kamnikom (okt. 1914); Fornbacher Julij, 9. stot., iz Kočevja (okt. 1914); Gođec Tomaž, 1. marškomp., iz Hude, okraj Litija (okt. 1914); Grčorič Martin, 12. stot., iz Banjaloke (okt. 1914); Hrovat Alojzij, 10. stot. (okt. 1914); Jamšek Alojzij, 1. nadom. stot., iz Krške okolice (okt. 1914); Jernejčič Franc, 12. stot. (okt. 1914); Jesenko Stefan, 6. stot., iz Trate pri Škofji Loki (okt. 1914); Keber, 7. stot. (okt. 1914); Knaus Jakob, 2. odd. stroj. pušk (okt. 1914); Kovac Anton, 7. stot., iz Preserij (okt. 1914); Kozlevčar Nikolaj, 7. stot., št. Vid. okraj Litija (okt. 1914); Krakar Anton, 4. stot. (okt. 1914); Kraker Janez, 10. stot. (okt. 1914); Kralj Janez, 7. stot. (okt. 1914); Kravčar Franc, 7. stot. (okt. 1914); Kučič Janez, 12. stot. (okt. 1914); Lenčič Alojzij, 11. stot. (okt. 1914); Lončarič Mihael, 7. stot., iz Vel. Doline pri Krškem (okt. 1914); Maltkovič Matija, 6. stot., iz Trebeljevega (okt. 1914); Marn Franc, 1. marškomp., iz Sodražice (okt. 1914); Matkčij Karel, 7. stot., iz Češkega (okt. 1914); Medja Janez, 12. stot. (okt. 1914); Mihelič Anton, 12. stot., iz Moravč (okt. 1914); Mivšek Anton, 11. stot. (okt. 1914); Mlakar Janez, 5. stot. (okt. 1914); Pangerc Anton, 1. odd. stroj. pušk, iz Grosuplja (okt. 1914); Podreka Jožef, 8. stot., iz Selc (okt. 1914); Pogačar Franc, 6. stot. (okt. 1914); Poljanšek Franc, 3. marškomp., iz Podhruske nad Kamnikom (okt. 1914); Poličar Franc, 3. stot., iz Prečne (okt. 1914); Pregelj Janez, 13. stot., iz Cola pri Vipavi (okt. 1914); Purkar Vinko, 11. stot. (okt. 1914); Putre Janez, 7. stot. (okt. 1914); Rajnar Jožef, 1. stot. (okt. 1914); Ravnikar Jožef, 3. nadom. stot., iz Selc (okt. 1914); Šabec Janez, 14. stot. (okt. 1914); Sepe Viljem, 8. stot., iz Aržiš (okt. 1914); Silič Jožef, 1. stot. (okt. 1914); Sitar Franc, 7. stot., iz Ježice pri Ljubljani (okt. 1914); Skubic Franc, 3. stot. (okt. 1914); Skubic Jožef, 1. marškomp., Šmarje-Sap (okt. 1914); Slak Matija, 11. stot. (okt. 1914); Slapar Stefan, 5. stot. (okt. 1914); Sotlar Jožef, 8. stot. (15. okt. do 5. nov. 1914); Stefančič Mihael, 7. stot. (15. okt. do 5. nov. 1914); Stimpfel Jožef, 10. stot., iz Črmošnice (15. okt. do 5. nov. 1914); Štrus Anton, 8. stot. (15. okt. do 5. nov. 1914); Štrus Jožef, 10. stot., iz Ljubljane (5. okt. do 5. nov. 1914); Tome Jožef, 8. stot., iz Gojzda nad Kamnikom (15. okt. do 5. nov. 1914); Zadnikar Andrej, 12. stot., iz Budanj (15. okt. do 5. nov. 1914); Zavrl Franc, 12. stot., iz Moravč (15. okt. do 5. nov. 1914); Žerovnik Janez, 1. marškomp., iz Medvod (15. okt. do 5. nov. 1914); Zore Franc, 1. stot., iz Kanderš (15. okt. do 5. nov. 1914).

Ranjeni. Častniki: praporščak Escher Ernest, 8. stot., praporščak, Rauter Mihael, 4. stot., iz Marije v Zili, Koroško; kadet Safran Franc, 8. stot.; nadporočnik Sotschnig Mavricij, 2. oddelek strojnih pušk, iz Kranja.

Moštvo: Adamič Janez, 11. stot., Šmartno pri Litiji; Arko Janez, 1. stot., iz Jurjevcev pri Kočevju; Axmann Janez, 5. stot.; Babič Anton, 3. stot., iz Podgorje pri Kočevju; Bajc Janez, 3. stot., iz Hrenovci; Bartel Mihael, 2. odd. stroj. pušk, iz Vrhnike; Balista Peter, 7. stot.; Belavici Janez, 10. stot.; Birus Martin, 3. stot., iz Prečne pri Novem mestu; Bitenc Janez, 3. stot., iz Št. Vida nad Ljubljano; Bolha Janez, 8. stot., iz Ribnice; Borštnar Franc, 9. stot., iz Št. Vida nad Ljubljano; Broštele Anton, 14. stot.; Brajko Anton, 7. stot.; Brulj Alojzij, 12. stot., iz Št. Vida nad Ljubljano; Brulc Janez, 1. odd. stroj. pušk, iz Velikih Lašč; Brulec Alojzij, 8. stot., iz Stopič na Dol.; Brumen Janez, 10. stot., iz Idrije; Brvar Janez, 7. stot.; Burič Jožef, 3. stot., iz Krškega. (Dalje prihodnjič.)

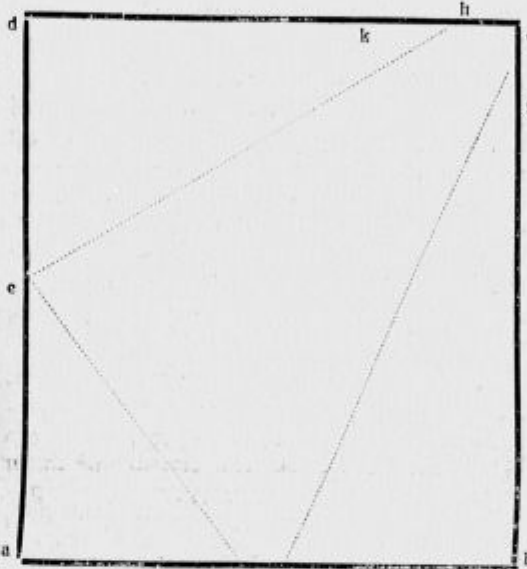
Koliko velja šestmesečna vojska?

Znameniti francoski narodni gospodar Ives Guyot objavlja obsežno študijo o vojnih izdatkih v primeri s prejšnjimi vojnami. Stroški so proračunjeni za 6 mesecev. Krimska vojna je stala 6800 milijonov kron, italijanska 1020 milijonov, ameriška osvobodilna vojna 11.200 milijonov za severne in ravno toliko za južne države, danska 140 milijonov, vojna leta 1866. pa 1320 milijonov, nemško-francoska leta 1870. celih 10.400 milijonov, balkanska 4 milijarde, rusko-turška v letu 1877/78 do

5160 milijonov in za bursko vojno je Angleška izdala 4 milijarde. Izguba ljudi, imovine, zgradb in na polju v operacijskem ozemlju ni vračunjena. Brez vpoštevanja rusko-japonske vojne, ki je veljala ogromnih 55.780 milijonov kron, so v zadnjem polstoletju znašali vojni stroški 56 milijard kron. — Guyot računa, da je Nemčija pozvala pod orožje 4.350.000 mož, Avstro-ogrski 3.500.000, Francoska 4 milijone in Rusija 5.400.000 mož. Priracunati je še vojake Srbije, Bolgarije in Angleške (1.500.000) in zraven še države, ki ne stoje še v boju, pač pa so mobilizirale in imajo takozvano oboroženo nevtralnost. Bilo bi tedaj skupno pod orožjem 18.500.000 ljudi in če računamo 10 kron za vsakega vojaka, stane vojska dnevno 185 milijonov kron, na mesec 5500 milijonov in za šest mesecev ravno 33.300 milijonov. Izgubo v materialih ceni Guyot sledeče: Francoska je izgubila 12 milijard, Nemška 16 milijard, Angleška 2 milijardi, Belgija 1160 milijonov, skupno — brez drugih držav — 33.960 milijonov kron. Število mrtvih znaša po njegovem mnenju 1 milijonov 850.000 ljudi in prihaja do zaključka, da bo ta strašna vojna v prvih šestih mesecih porabila 87.000 milijonov kron.

Kako se delajo papirnatel nogavice?

Kratke nogavice iz Billrosthovega papirja so se na bojiščih dobro obnesle kot ceneno sredstvo proti mrazu. Naučno ministrstvo je šolskim zavodom zaukazalo poleg papirnatih podplatov tudi izdelavo nogavic. Delajo pa se po temi-le vzorcu:

Črte a b, c b, c d in d a merijo po 30 cm, črti a e in a f pa 15 cm, črti c g in c h po 1 1/2 cm, daljave med oglom c in točkama k in e je približno 8 cm. Štirjaski (kvadratni) papir se v črtah e f, f g in e h zgane, krili e c d in f c b se položita drugo vrh drugega ter nalahko prilepi eno na drugo, na kar se končina papirja med k in l zgane, položita na gori opisani zleplejni krili ter nanj prilepi ali pa prišije.

Boji na zahodu.

Minuli teden so Nemci izvojevali pri Soissons velik uspeh nad Francozi. Vršili so se večdnevni siloviti boji, v katerih so bili Francozi popolnoma poraženi in vrženi čez reko Aisne. Nemci so razrušili tudi kolodvor St. Paul v Soissons. Razni listi poročajo, da bo ta francoski poraz uplival na celo bojno fronto na Francoskem, ker so baje Nemci tu prodrli francosko črto. V Parizu se že čutijo posledice tega poraza. Prebivalstvo zopet truma beži iz mesta, ker se boji, da se bo Nemcem kmalu posrečilo približati se Parizu.

Nemško uradno poročilo.**Nemci odbili več francoskih napadov.**

Berlin, 22. januarja. (Kor. ur.) Veliki glavni stan: Trajno deževje je izključilo večje boje med obrežjem in prekopom La Bassée. Pri Arrasu so se bili artiljerijski boji.

Neki strelski jarek jugozahodno od Berry-au-Bac, katerega smo vzeli predvčerajšnjim, smo zapustili in razstrelili, ker ga je deloma posulo podrto zidovje neke tvornice.

Z lahkoto se je odbil neki francoski napad severno od Verduna.

Po predvčerajšnjih bojih južno od St. Mihiela so se še držali manjši francoski oddelki nedaleč od naših postojank. S sunkom se je očistilo ozemlje pred našo bojno črto do stare postojanke Francozov.

Boj pri Croise des Carmes severozahodno od Pont-à-Moussona se še nadaljuje. Močan francoski napad proti po naših zopet osvojenemu delu naših postojank je bil odbit s težkimi izgubami sovražnika.

V Vogežih severno od Sennheima so vrgle naše čete sovražnika z vrhov Hart-

mannsweilerkopfa. Ujele so dva častnika in 125 mož.

Najvišje armadno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

Genf, 22. jan. Francoski generalni štab je objavil 21. t. m. sledeče uradno poročilo: Pri Nieuportu se je vršil precej hud artiljerijski boj, med katerim je sovražnik zamen poskušal porušiti naš most ob izlivu Ysere, nasproti se je nam posrečilo razrušiti del sovražnih utrdb pri St. Georges-u. Pri Ypernu in Lensu so bili artiljerijski boji z menajajočo se silovitostjo. Blangy so Nemci izredno silno obstreljevali. Od reke Somme do Argonov, pri Soissonsu, Craonne in Reimsu ni nič novega. Pri Chalonsu in severno od Perthesa je naša artiljerija uspešno obstreljevala sovražne utrdb. V Argonih v gozdu La Gourie je sovražnik ljuto napadel nek naš strelski jarek. V Saint Hubertu so Nemci z minami razstrelili severovzhodni del naših strelskih jarkov. Severozahodno od Pont-à-Moussona v gozdu Le Pretre smo za 100 m napredovali. Pri Thannu so se vršili artiljerijski boji.

Poročilo ob 11. uri zvečer: Včera zvečer se je sovražnik polastil nekega našega jarka severno od Notre Dame de Lorette. Danes jutraj smo ga prepodili. Odbili smo tri zaporedne napade pri La Boisselle. V Argonih je bil pri La Fontaine aux Charmes po boju moža proti možu odbit sovražni napad.

Francoska ofenziva se umika nemški.

Rotterdam, 22. januarja. »Nieuwe Rotterdamsche Courant« naglašja, da se francoska ofenziva umika vedno bolj nemški. Če se čita zadnje francosko uradno poročilo, se zmanjšuje kako francosko premikanje. Ofenziva, ki jo je napovedal Joffre decembra, ni dovela do cilja, ki ga je nameraval.

Boji med Nieuportom in Ostende.

Rotterdam, 23. januarja. Med Nieuportom in Ostende se kljub neugodnemu vremenu nadaljujejo ljuti boji.

Poplava povzročila Flandrski 350.000.000 goldinarjev škode.

Brunšvik, 22. januarja. »Braunschweiger Landeszeitung« poroča, da je napravila poplava, ki so jo povzročili Angleži, zahodni Flandrski 350 milijonov goldinarjev (100 nizozemskih goldinarjev je 198.80 kron) škode. Uničeno je namreč vsaj za dobo petih let najrodovitnejše polje v Belgiji.

Priprave za obleganje Verduna.

Budimpešta, 22. januarja. »Az Est« poroča iz Rima: Francoski listi poročajo, da se nemška armada že pripravlja za obleganje Verduna. Nemci so dobro zakopani in pripravljeni na ofenzivo.

Tatvine in goljufije v francoski vojni upravi.

Genf, 21. januarja. »Humanite« poziva grozeče Milleranda, naj v »Journal Officiel« objavi imena vseh vojaških dobaviteljev, da se izvede enketa. Pripetile so se take škandalozne tatvine in tako nesramna obogatjenja, da grozi drugi panamski škandal.

Napad nemškega zračnega brodograja na angleško obal.

Začetkom tega tedna se je angleška javnost zopet razburila. Šest nemških Zeppelinov je priletelo čez morje in metalo bombe na angleška mesta Yarmouth, Sterringham, Cromer, Sandrigham, Grimston, Snettisham, Heatham in Kings Lynn. Bombe so ubile in ranile veliko oseb ter sploh napravile obilo škode. Nekatera poročila pravijo, da je nemške zrakoplove vodil grof Zeppelin, vendar ta vest uradno ni potrjena. Vsi nemški zrakoplovi so se vrnili nepoškodovani. O tem napadu nemškega zračnega brodograja na angleško obal so došla še naslednja poročila:

»Zeppelin« leteli 500 km daleč. — Sedanjemu napadu sledi še nadaljnji napadi.

Pariz, 22. januarja. »Temps« piše, da so se po njegovem mnenju nemški Zeppelin dvignili v zrak v Cuxhaven. Voznja je bila dolga 500 km, vendar pa za zrakoplove mnogo manj nevarna, kot pa veliko krajša pot v Pariz, ker je treba poleteti čez francosko bojno črto.

Ravnatelj opazovalnice duhovnik Moreux piše: Zapazili ste, da pozimi zadostujejo napovedi čisto navadnega barometra, da uganete zračni položaj, ki bo brez znatne spremembe nekaj dni ostal isti. V teh razmerah je mogoče, da vodilni zrakoplov brez velike nevarnosti zapusti svoj hangar v Bruslju ali Antwerpnu in poleti nad Pariz. Seveda to govorim samo iz meteorološkega stališča.

Londonški list »Times« skuša potolažiti angleško prebivalstvo radi naj-novejšega napada in piše: Napad se je splošno pričakoval. Iznemadilo je le, da nemški zrakoplovi niso skušali napasti London. Vzrok je najbrže ta, da je bil ta napad le poizkusni polet. Sledili mu bodo gotovo še nadaljnji napadi, ki bodo še drznejši, kakor je to slučaj pri napadih nemških podmorskih čolnov.

Pri Wykensee opazovano zračno letalo.

Ymuiden, 22. jan. Včeraj ponoči okoli 2. ure so zapazili neko zračno letalo, sodijo, da ne gre za Zeppelinov zrakoplov, ki je letelo v smeri od severovzhoda proti jugovzhodu. Tudi pri Amsterdamu so čuli ropotanje, a letalca vsled megle niso videli.

Žrtve napada Zeppelinovih zrakoplovov.

Berlin, 22. jan. Iz Rotterdama se poroča: Število žrtv, ki jih je povzročilo obstreljevanje iz Zeppelinovih zrakoplovov, je veliko večje, kakor se je prvotno priznalo. Angleška vlada dopušča neuradna Reuterjeva poročila, ki govorijo o velikem številu žrtv. Našteli so samo pri Sandringhamu 57 žrtv. Vojaškemu materialu se je zadala velika škoda. Mornariške zaloge pri Yarmouthu so namreč zelo poškodovane. V Londonu niso le prestrašeni, marveč obupani, ker se boje, da lahko nemški zrakoplovi prilete tudi nad London.

Zeppelinovi zrakoplovi vrgli 26 bomb.

Rotterdam, 22. jan. »Daily Chronicle« poroča: Zeppelinove zrakoplove so zapazili blizu Bactona. V Yarmouthu je bilo vrženih 12, v Lerringham 4, v Heacham 1, v Snettisham 1, v Grimston 1, v Kingslynn 7 bomb.

× × ×

ANGLEŠKI LETALEC VRGEL BOMBO NA NIZOZEMSKO OZEMLJE.

Frankobrod, 23. januarja. »Frankfurter Zeitung« poroča iz Amsterdama: V torek popoldne je vrglo neko dvokrilno letalo sistema Farman bombo na takozvano angleško odprtino ob vzhodni Seldi na nizozemskem ozemlju. Letalec je bil brez dvoma Anglež, ker se le angleška armada poslužuje dvokrilnih letal sistema Farman. Bomba se je razpočila, ne da bi napravila kaj škode.

Dnevne novice.

+ Kovačnica laži na delu. Nedavno smo v »Slovenec« opozorili na nesramno gonjo proti ljubljanskemu škofu, v kateri brezvestni sleparji podtikajo ljubljanskemu škofu neke liste, kjer naj bi trdil, da za sedanje čase ne velja več šesta božja zapoved. — Pred seboj imamo sedaj ta umazan kos lista. Groza nas je pretresla, ko smo brali tu nagromadene svinjarije, ki jih je skrpucala propalica brez časti, brez poštenja, brez sramu. Najraje bi list ponatisnili, najraje bi razgalili to smrdljivo ostudnost, ki pljuje v obraz vsaki morali vsakemu poštenju, da bi se vsakdo s studom obrnil v stran in zaklical fej človeku ki je kaj takega zmožen zapisati. Toda cenzura nam tega ne more dovoliti, ker je preumazano. — In pod ta gnoj je nesramnež podtaknil ime ljubljanskega škofa; kateremu najhujši njegov sovražnik ne more opravičeno očitati najmanjše moralne pege ne kot dijaku, ne kot bogoslovcu, ne kot duhovnu in ne kot škofu; moža, ki živi in dela med nami kot svetnik, ki živi le za Boga in za svoj poklic, ki nima zato samo lepih besed, ki se žrtvuje za molitvijo neumornim delom, ki je tako plemenitega srca in tako dobrih rok, da nima kamor bi položil svojo glavo na svoje, tako kristalno-čistega, nesebičnega moža si nezna propalica drzne podpisati pod take svinjarije. To je zloba, ki ji ni para na svetu. — Grešili bi zoper svojo čast in zoper dobro ime našega škofa, ako bi ga branili proti takim umazanostim. Le to še enkrat zatrdimo, da je vse od začetka do konca nesramna laž, laž so citirane strani, ki jih nikjer ni, laž vsaki stavek, laž vsaka beseda, vse naravnost iz pekla nabrana laž. — Kar je pošteno mislečih ljudi, bodo poskrbeli, da se vsakdo, ki razširja take liste ali to govorico, naznani postavnih oblasti, da propalce, ki se valjajo v takem blatu dobe zaslužen kazni; ljudje, ki se skrivajo za temi umazanostmi, so nevarni ne le cerkvi ampak tudi državi in v korist človeške družbe je, da se napravi neškodljive.

+ Dr. Ude preklicuje. Prvi zvezek »Bonifatius-Korrespondenz«, ki je izšel dne 15. jan. 1915, prinaša pod zaglavjem: »Katoliches Priestertum. Nationalismus. Hochverrat«. (Katoliško duhovništvo. Narodnost. Izdajstvo.) nasledno Udejevo izjavo: Pod tem naslovom je podpisani objavil v št. 17-18 letnika 1914 tega lista članek, kateri se je pečal z aretacijo več slovenskih duhovnikov, ki so bili, kakor so poročali

časniki, baje zavoljo veleizdaje odpeljani v zapor. Pri tem sem si popolnoma bona fide domneval, da se v več slučajih ni izvršila aretacija brez vzroka. Z veseljem pa sedaj konstatiram, da so bili vsi, vsled mojega članka prizadeti duhovniki, izvzemši enega, od pristojnih oblasti izpuščeni iz zapore. Moj zgoraj navedeni članek — in to me z ozirom na celokupno katoliško duhovščino, osobito z ozirom na vsled aretacije težko prizadete, zdaj pa oproščene duhovnike-sobrate navdaja z zadovoljstvom — je torej za iz zaporov izpuščene duhovnike brez dejanske podlage. V svojem domnevanju — izpušt iz preiskovalnega zapore je to dokazal — sem se torej zmotil. To zmoto priznam. Žal mi je, da je članek, ki je pisan le iz dobrega namena, in ki vobče nikakor ni nameraval zadeti vse slovenske duhovščine, dal neljub povod, da se je, kakor se dozdeva, vsled njega čutilo užaljeno vse slovensko duhovništvo. Vse, ki se čutijo vsled mojega članka užaljene, prosim naj to izjavo blagovoljno vzamejo na znanje in naj o moji bona fides ne dvomijo, in beležim z izrazom hvalečnosti napram »Bonifatius« korespondenci za objavo tega mojega popravka. Gradec, o Božiču 1914. Dr. Janez Ude, vseučil. prof. — Dolgo je bilo treba čakati na Udejev preklje, ki pa nikakor ni zadosten. — »Straža« javlja, da tožba, ki se je naperila zoper prof. dr. Udeja, teče dalje.

+ Krški knezoškof dr. Heffer se je minolo sredo incognito mudil v Celovcu; obojeval je v knezoškofijski palači. Dne 6. februarja bo v Solnogradu konfirmacija in naslednji dan konsekracija novega krškega knezoškofa. Dne 13. februarja pride novi škof v Celovec in 14. februarja se vrši slavnostno vstopičenje.

+ Notranja kriza. Današnja »Tagespost« objavlja z Dunaja članek, ki se peča z notranjo in deloma tudi z zunanjo politiko. Pred vsem naglašja, da bi ne bilo umestno, če bi se časopisje pečalo z razlogi, zakaj da je odstopil Berchtold. Več vprašan se mora rešiti že z ozirom na to, ker se sestane italijanska zbornica dne 18. februarja in tudi z ozirom na Rumunijo. Pred vsem se mora pojasniti razmerje trozveze v interesu Italije same, da se določijo obveznosti in pravice zveznih držav. Diplomatičen položaj se je zadnje dni zelo izboljšal in so razmere boljše kot ob začetku vojske. Izprememba v zunanjem ministertvu je na zunaj dobro učinkovala. V zvezi z njo je pa tudi, da je omajano stališče skupnega finančnega ministra in Stürgkhove vlade že kake štiri tedne, a ne ve se, če se kriza zavleče ali pa tudi hitro reši. Tako »Tagespost«.

+ Hrvaški oddelek v ogrskem trgovinskem ministertvu ostane. Zagrebške uradne »Narodne Novine« poročajo, da niso resnične vesti o razpustu hrvaškega odseka v ogrskem trgovinskem ministertvu, marveč se s kompetentnega mesta zagotavlja, da ostane odsek v dosedanjem obsegu tudi zanaprej.

+ Novo prebiranje črnovojnikov. Kakor smo že včeraj kratko omenili, se bo od srede februarja vršilo novo prebiranje črnovojnikov, h kateremu morajo priti črnovojniki rojeni leta 1891 (ne 1894, kakor je bilo včeraj pomotoma postavljeno), ki še ne služijo ali pa ki so bili superarbitrirani, nadalje črnovojniki letnikov 1895 in 1896 in tisti črnovojniki letnikov 1878, 1879, 1880 in 1881, ki so si pridobili avstrijsko ali ogrsko državljanstvo šele po 31. decembru tistega leta, v katerem so dovršili 33. leto starosti in ki prej niso bili podvrženi vojaški dolžnosti v monarhiji.

+ Smrt slovenskega vojaka v tujini. V Bad Kreuzen na Gor. Avstrijskem je v četrtek jutraj umrl v bolnišnici Rdečega križa vojak 4. domobr. pp., 12. stot., Matevž Posterpinjak, rojen leta 1882. v vasi Plešivec, p. Velenje. Bolehal je dalj časa, umrl je radi notranje bolezni. Njegovi rodbniki izrekamo iskreno sožalje. Bodi tovarišu zemlja lahka! — Zalujoči njegovi tovariši slovenski vojaki.

+ G. Ignacij Gruntar, c. kr. notar v Ribnici, se je s koncem leta 1914. zaradi starosti in bolehnosti odpovedal notarski službi; ministertvo je odpoved vzelo na znanje. Nastanil se je s svojo gospo sorogo v Ljubljani.

+ Hrvatska gimnazija v Paznu. Radi došlih vojaških ranjencev (rekavalescentov) v gimnazijsko poslopje se je 22. t. m. polovico razredov preselilo v frančiškanski samostan; polovica pa v prostore Tiskovnega društva.

+ Pesem »Onamo, onamo« pred sodiščem. V Trstu je stal pred sodiščem učitelj Fran Učič iz Jurdan, obtožen, da je otroke učil peti srbsko himno »Onamo, onamo«. Obtoženi se je izgovarjal, da je to storil iz estetskih ozirrov. Sodišče ga je oprostilo z motivacijo, da tendenca pesmi »Onamo, onamo« ni naperjena proti Avstriji.

— Umrl je v Zagrebu odlični odvetnik in književnik dr. Ivan Ružič. Bil je bolan samo nekaj dni.

— Odlikovan je načelnik štaba poljskih legij vitez Zagorski s častniškim zasluznim križem za vojno dekoracijo.

— Iz srbskega bojišča se je oglašil Jožef Fegic, uradnik v Gorici, doma iz Šturij. Goriška ga pozna kot vnetega delavca in organizatorja.

— Umrl je v Lincu polkovni zdravnik Koch, zet pokojnega ministra Ebenchocha. Podlegel je pegastemu legarju.

— Legar v Postojni. V Postojni v okolici je izbruhnil legar. Oblasti so odredile varnostne odredbe.

— Padel je na severnem bojišču rezervni kadet pešpolka št. 17 Karol Klemen, sin župana iz Konjic.

— Iz državnoželezniške službe. Povišani so bili: Adjunkt Henrik Kenda pri obratnem uradu v Ljubljani za revidenta; asistenta Anton Saitz pri postajnem uradu v Kranju in Karol Kovač pri obratnem uradu na Jesenicah sta postala adjunkta.

— Ženske kot odvetniške zastopnice pred sodiščem. Z ozirom na sedanje razmere, ko je veliko odvetniških uradnikov odšlo v vojno, je justični minister odredil: morejo pred sodiščem zastopati odvetnika tudi mladoletne ženske osebe t. j. odvetniške uradnice, in sicer tako pri prvem naroku in prisilnih izvršbah kakor tudi pri navadnem zaslišanju.

Velika železniška nesreča v Sibiriji.

247 vojakov ubitih.

Rotterdam, 23. januarja. »Ruskoje Slovo« poroča, da je bilo pri železniški nesreči ob bajkalskem jezeru ubitih 247 vojakov.

Ljubljanske novice.

Ij C. kr. vojni kurat č. g. dr. P. Gvido Rant se je vrnil danes iz Galicije in ostane tu nekaj časa.

Ij Ljubljana je štela konec l. 1914. 49.309 prebivalcev. Porok je bilo 509, rojencev 1237, med njimi 280 nezakonjskih; 60 je bilo mrtvorojencev. Umrlo je leta 1914. 1123 oseb.

Ij Umrli so v Ljubljani: Fr. Dolinar, kovaški mojster, 50 let. — Avgust Adamič, učitelj v pok. in hišni posestnik, 72 let. — Alojzij Papež, sin paznika v prisilni delavnici, 13 let.

— Popust odredbe za žganjetoče. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je izpremenila svoj razglas z dne 17. oktobra 1914, št. 13.970, na podlagi § 54. v. r., da smejo kavarnarji, v pravem pomenu besede oni imetniki gostilniških koncesij in krčmarskih obrtov, ki nimajo pravice ne za prodajo gorkih jedil, ne za prenočevanje tujcev ter ne za točenje piva in vina, točiti žganje v obsegu svojih koncesij tudi ob nedeljah in praznikih dopoldne. Sicer pa ostane omenjeni uradni razglas nespremenjen. Ta odredba je stopila v veljavo dne 20. t. m.

Razna poročila.

POSVETOVANJE TISZE Z GROFOM STÜRGKHOVOM.

Dunaj, 22. januarja. (K. u.) Ogrski ministrijski predsednik grof Tisza se je opoldne več časa razgovarjal z ministrskim predsednikom grofom Stürgkhom. Grof Tisza se je vrnil ob pol 5. uri popoldne v Budimpešto.

UPOR MONARHISTIČNIH ČASTNIKOV NA PORTUGALSKEM.

Lizbona, 23. januarja. Tu se je uprlo nekaj monarhističnih častnikov 21. kavalerijskega in 5. pešpolka. Poizkušali so svoje tovariše pregovoriti, naj se upro. Upor monarhističnih častnikov je zaduščen. Izvršilo se je 61 aretacij.

REORGANIZACIJA ITALIJANSKE ARTILJERIJE.

Rim, 23. januarja. Kraljev dekret, ki bo predložen parlamentu, odreja izpremembo predpisov glede števila poljske artiljerije. Skupno stanje bo: 36 polkov z 289 baterijami z 36 trenskimi stotnijami.

VISINA PODPISANEGA NAŠEGA VOJNEGA POSOJILA.

Dunaj, 22. januarja. (K. u.) Skupno se je podpisalo našega vojnega posojila v višini 2.135.527.300 K.

RUSKA CENZURA V PARIZU.

Pariz, 22. januarja. (Kor. ur.) »Humanite« poroča: Policija je prepovedala ruski v Parizu izhajajoči socialnodemokratski dnevnik »Golos«, ker je kritikoval ruski absolutizem in reakcijo.

ANGLEŠKA IN AMERIŠKE LADJE.

Washington, 23. januarja. (Kor. urad.) Državna oblast je sporočila lastnikom ladje »Dacia« odlok Angleške, da bo ladja zaplenjena, če odpluje iz pristanišča. Lastniki so odgovorili, da bo ladja kljub temu odplula, da se tako doseže odločitev pomorskega sodišča.

SMRT RUSKEGA GENERALA.

Berolin, 21. januarja. »Tagesztg.« je dobila iz Bukarešta poročilo, da je res padel v vojni tudi general Bakunin.

Nemci pričeli podmorsko vojsko proti angleškim trgovskim ladjam.

Z današnjim dnevom se prične nov oddelek vojske. V zvezi z napadi Zeppelinovih zrakoplovov na angleško zemljo se je vojskovanje s tem zelo poostrilo. Pričela se je vojska nemških podmorskih čolnov proti angleški trgovini, kakor so jo Nemci tudi napovedali. Neki nemški podmorski čoln je ustavil neki angleški parnik, ki se je vozil iz Leitha na Škotskem v Rotterdam. Ko so odstranili mornarje, so potopili parnik. Prvič sicer podmorski čoln ni zaplenil trgovske ladje, a prvič se je to zgodilo v vojski proti Angleški, kar je velikanske važnosti.

Nemški podmorski čoln potopil angleški parnik.

Rotterdam, 22. januarja. (Kor. urad.) »Rotterdamsche Courant« poroča iz Maasluis: Iz Leitha v Rotterdam določeni angleški parnik »Durward« je ustavil neki nemški podmorski čoln. Mornarji so morali v desetih minutah zapustiti ladjo in so se morali odpeljati v lastnih čolnih. Angleški parnik so nato potopili. Pozneje so izkrcali moštvo »Durwarda« v Hoek van Hollandu, od tu so je odpeljali v Rotterdam.

Z juga.

SNEG IN BURJA OB SAVI.

Iz Budimpešte se poroča: Dva dni že ob Savi sneži. Sneg leži že več palcev visoko. Močno zmrzovanje uvaža strogo zimo. Ob Savi divja srbska posebnost, takozvana kosovska burja.

IZJAVA DR. JOVANA JOVANOVIČA.

Sofija, 19. januarja. Tu vzbuja veliko pozornost izjava bivšega srbskega poslanika na Dunaju dr. Jovana Jovanoviča, ki je rekel, da Bolgarija ne bo nikdar ničesar dobila od onega ozemlja, ki ga sedaj poseduje Srbija in ki ga Bolgari zovejo Makedonijo. V najboljšem slučaju bi se moglo govoriti o odstopu kakega drugega ozemlja. To izjavo označujejo bolgarski politični krogi kot drzno in so radi nje zelo ogorčeni.

POOSTRITEV ODNOSAJEV MED SRBijo IN BOLGARIJO.

Sofija, 23. januarja. Ker je Srbija odklonila bolgarsko noto v zadevi macedonskih dogodkov, so se odnosi med Srbijo in Bolgarijo še bolj poostrili.

Burska vslaja še ni zadušena.

BURSKA VSTAJA SE NI ZADUŠENA.

Kapstadt, 21. januarja. Buri so zvalili pri Langhelpu 36 vladnih vojakov v past in so jih ujeli. Buri so prodirali 25 milj proti Cenydas, kjer so napadli neki angleški glavni oddelek in ga prisilili, da se je moral umakniti. Angleških vojakov je bilo ubitih 8, 20 jih je bilo ranjenih in več ujetih.

Turčija v vojski.

TURŠKO ARMADNO VOJNO POROČILO.

Carigrad, 22. januarja. (Kor. urad.) Glavni stan obvešča: Ruske glavne sile, o katerih neuspehih pri poizkusu obiti naše levo krilo se je poročalo, se umikajo pred našo protiofenzivo. Naše čete zasledujejo sovražnika. Angleške iz treh vrst sestavljene sile so 21. t. m. poizkušale pod varstvom treh topničark suniti proti našim četam, ki stoje pri Kornasu, a so bile popolnoma poražene in prisiljene, da so se morale umakniti s težkimi izgubami. Naše izgube so neznatne.

BOJI NA KAVKAZU.

O bojih na Kavkazu poroča »Novo Vreme«, kakor posnema list »Post«: Bitka pri Haraurganu traja neprestano od 10. januarja. Nič še ne kaže, da se bitka kmalu odloči, nasprotno, bo se bijejo še ljutejše, ker se Turki vedno ojačujejo. Turki štejejo približno 150.000 mož; vojskujejo se zelo hrabro v precej ugodnih okolnostih, ker je prenehalo snežiti in ker je temperatura nekoliko poskočila. Približali so se tudi svoji preskrbovalni bazi. Ne manj jim živil in ne streliva. Izid boji ni gotov. Za kritje Tebrisa od 8000 rusko-perzijskih čet so Turki kor poročila »Börsenzeitung«, skrajno polnoma uničili. Poveljeval jira general-bernator province Asorbeidsan, ki je s težavo rešil v Tebris. Od 400 mož močne osebne straže so

le štirje. Tebris se je nato zasedel, ne da bi se bili upirali Turki.

ABDUL MALIK NE OPUSTI SVETE VOJSKE.

Carigrad, 22. januarja. (Kor. urad.) »Taskwir-i-Effiar« poroča: Ko so rodovi pod voditeljem svete vojske Abdul Malik zasedli Fez, so posredovali pri njem zopet Francozi, ki so mu ponujali kraljevski naslov, če preneha z vojsko. Abdul Malik je odgovoril, da brez kalifovega povelja ne more prenehati s sveto vojsko.

IZ TEODOŠIJE IZGNANI NEMCI.

Kodanj, 22. jan. (Kor. ur.) Novi guverner v Teodošiji je izgnal vse Nemce stare od 45 do 60 let.

Položaj v Egiptu.

Rim, 22. jan. Iz Kaire semkaj dopisli potniki pripovedujejo: Angleške kolonialne čete, ki so iz različnih delov sveta dosele semkaj, razvijajo veliko delavnost. Povsod se grade utrdbe. Te obrambne zgradbe vodi vrhovni vladni komisar Mac Mahon. Angleška oblast je na prebivalstvo izdala proglas, v katerem izjavlja, da se angleške oblasti v zvezi z novim sultanom ne umorno trudijo, da ukrenejo vse odredbe, ki morejo deželi in prebivalstvu zjamčiti popolno varnost. V deželi bivajoči Turki se pozivljajo, da si ali pridobijo egiptovsko državljanstvo ali pa zapuste deželo. Dosedanji veliki kadi Šejk Bakri, šef najvišjega turškega verskega sodišča, ki ga je bil imenoval carigradski sultan, je bil odstavljen. Na njegovo mesto je egiptovski sultan imenoval domačina Šejk Bekhita. Vlada je odredila, da se intronizacija novega sultana slovesno proglasi v vseh mošejah, katoliških, grških in armenjskih cerkvah ter sinagogah, kar se je že izvršilo. Proklamacija novega sultana ni napravila posebnega utisa, različne slavnosti o priliki njegovega oklica so minile. Življenje v Kairi prihaja v svoj stari normalni tir in ko bi ne bilo velikih vojaških taborov, bi prebivalstvo pozabilo, da je dežela v vojnem stanju.

Kako dolgo bo trajala vojska?

MOLTKEJEVA SODBA O DOBI VOJSKE.

Berlin, 22. jan. Načelnik generalnega štaba pl. Moltke, ki se je vrnil v Berlin, kjer vodi zdaj posle načelnika nadomestnega generalnega štaba, je dovolil ob svojem povratku nekemu berlinskemu publicistu daljši razgovor. Moltke je izjavil: »Priporili ne bomo zgolj častnega miru, marveč mir, ki popolnoma izrazi našo premoč.« »Sodite li, eksclenca, da se sklene kmalu mir?« »Gotovo moramo vzdržati še z zelo veliko vztrajnostjo. Veliko se mora še storiti, predno pridemo tako daleč, vse svoje sile potrebujemo zato — tako armado kakor tudi prebivalstvo. Do konca lahko traja še dolgo.« »Ali ne sodite, eksclenca, da je mogoče, če bi se zdaj na vzhodu ugodno zaključile operacije, morebiti v zvezi s prodiranjem proti Varšavi, da se konec vojske znatno približuje?« »Naše zmage na Poljskem so seveda največje važnosti. Francozi so zelo razočarani, ker se je popolnoma izjalovilo njih upanje na prodiranje ruskih množic. Na Poljskem bi se bilo gotovo še hitreje napredovalo, če bi prodiranja več tednov ne bilo oviralo slabo vreme, težavna tla — le močvirje — in slabe ceste, toda«, Moltke se smehlja, »sklenila sva, da ne govoriva o vojaških zadevah.«

IZJAVA NAČELNIKA NEMŠKEGA GENERALNEGA ŠTABA O DALJOSTI VOJSKE.

Berlin, 23. januarja. (Kor. urad.) Načelnik generalnega štaba general pl. Falkenhayn je izjavil: Vojska traja lahko, v kolikor to tiče Nemčijo, nedoločen čas. Ne vem, kaj nas prisili, da ustavimo boj. Če podležemo, se zgodi to častno boreč se do zadnjega strelskega jarka, do zadnjega moža. Glede na angleške čete je izjavil Falkenhayn: Angleži so dobri borilci, spoštujem jih, a armada brez potrebnih častnikov ostane komaj armada. Močni smo dovolj, da jo porazimo in vržemo nazaj s krvavimi glavami. Pripravljeni smo, da izkrcajo armado v Belgiji, čim prej se to zgodi, tim boljše.

Japonci na evropskem bojišču.

Japonci na evropskem bojišču.

Genf, 20. januarja. Tukajšnji listi pišejo o japonski intervenciji na evropskem bojišču po informacijah diplomatskih krogov, da se z Japonci pogajajo o tem, dasi to zanikavaajo angleški listi. Francoski listi pa na Japonskem dela na to, da najde način, ki bi onemogočil hiter odhod. Glav-

ne ovire so poleg japonskih odškodninskih zahtev baje Združene države, ki se upirajo nastopu Japoncev v Evropi.

ZASTOPSTVO JAPONSKE PRI VATIKANU.

Curij, 22. januarja. »Novo Vreme« poroča: Japonska je sklenila, da imenuje pri Vatikanu poslanika za rešitev sedanjih tekočih važnih vprašanj.

Italija.

ZA NEVTARNOST ITALIJE.

Milan, 22. januarja. Osrednje vodstvo italijanske strokovne zveze je sklenilo, naj vse podružnice in delavske zbornice izvedejo živahno propagando za nevtralnost.

IZGREDI RADI DRAGINJE V CATANIJI.

Milan, 21. januarja. V Cataniji so izbruhnili siloviti izgredi, ker se je podražil kruh. Množica je prirejala izprevalde. Prisilila je peke, da so zaprli pekarije. Šest z moko naloženih voz je razlúčena množica razdrila; v pristanišču je vrgla v morje več z blagom naloženih zabojev; napadla in zažgala je večje skladišče moke. Ranjenih je bilo več policistov, med njimi trije nevarno. Nekaj razgrajavev je bilo ranjenih s streli iz revolverjev, več so jih zaprli.

Nova opustošenja v Avezzanu.

Rim, 22. januarja. Iz Avezzana se poroča: Dva nova dogodka sta še povečala opustošenja v Avezzanu. Novi potresni sunki so porušili še ostalo zidovje. Vsled tega se je strah med prebivalstvom še povečal. Žalostni položaj mnogih ljudi, ki so brez strehe, se je poslabšal z novo nadlogo: začelo je močno snežiti, kar je v tej pokrajini jako redka prikazen. Včeraj jutraj so se nenadoma podrli ostanki zidov v velikem obsegu. Grozni ropot in šum je pretresel vse ljudi v barakah. Nastala je prava panika. Kljub lastni bednosti nimajo rešenci druge želje, nego da bi bili rešeni izpod razvalin tudi njihovi domači. Vsi mislijo, da podsute osebe še žive in čakajo rešitve. Rešila dela nalažajo vojakom velike napore. Preteča nadaljnja razsutila zahtevajo največjo previdnost. Pri kopanju zadenejo vojaki večkrat na odtrgane človeške ude in docela zmečkana trupa. Sneg še bolj otežuje reševalna dela. Včeraj se je zopet posrečilo rešiti dve živi osebi: 15letno deklico in 31letno Marijo Irti, ki je ležala pod cerkvenimi razvalinami sredi množice mrtvih ljudi; izmed vseh je samo ona ostala živa. Obe so spravili k zavesti in upajo, da okrevati. Na stotine otrok, ki so ostali brez staršev, so spravili v otroški dom v Rimu, ki stoji pod pokroviteljstvom kraljice Jelene.

ZANIMIVA IZJAVA ITALIJANSKEGA LISTA »AVANTI«.

Milan. »Avanti« piše glede na potres v zvezi z vojno strastjo gotovih krogov: Strašna nesreča, ki je zadela najbednejši del Italije, ko še niso zaceljene rane, zadane pred šestimi leti Kalabriji in Siciliji, je pokosila neizprosno in nenadoma več sto in več tisoč žrtev. Ljudi v Italiji kliče nazaj v dejansko življenje, stresa jih v njih slabih sanjah, izbrisava njih usodne strasti in njih moralne želje. Zdaj naj se vojskuje druga vojska. Obstojajo sovražne sile narave, ki groze našemu obstanku in naši bodočnosti. Lep in junaški je boj proti tem silam. Misli in dejanja izobraženega človeštva morajo biti osredotočena na ta boj. Reke naj se zavarujejo, gore nasade z gozdi, obdela naj se neobdelana zemlja, revne vasi, ki jih pretresa od časa do časa nadčloveška, neznana moč, naj se preskrbe s pripravami, ki jih nasvetuje veda: to je najplemenitejša in najvišja naloga, ki naj jo izvede Italija. Potrebne so za to največje žrtve; tu se lahko pokaže največje junaštvo. Sedanja nesreča obsega velik nauk.

Kaj naj vojaški vpoklicanci vzame seboj.

Vsakemu črnovojniku je v njegovem lastnem interesu svetovati, da prinese s seboj v vojaško službo, če le mogoče, te predmete: par močnih čevljev (oziroma škornjev ali opank), gorko volneno perilo in spodnjo obleko (n. pr. volnen telovnik z rokavi, volneno jopico, kožuh, debelo zimsko suknjo), potem volnene nogavice (volnene vnuče — krpe), snežno kučmo, zapetnice, gorke (volnene) rokavice, gorko volneno odejo (koc) in nahrbtnik, na vsak način pa jedilno orodje (žlico, vilice) in jedilno posodo (vrč ali skledico). Ako bodo ti predmeti za vojaško službo porabni, bo vojaška oblast dotičniku v denarju povrnila njihovo vrednost. Tudi je priporočati, da vsak črnovojnik prinese s seboj za tri dni živil. — Črnovojniki imajo, ko odrinejo k vojakom, pravico do proste vožnje na železnicah; v to svrhu naj pred odhodom predlože svojo črnovojniško legitimacijo pri osebni blagajni na odhodni postaji, kjer pritisnejo nanjo štampiljo.

Idrijske novice.

i Umrl je 18. januarja gostilničar in sodovičar Josip Kos po dolgotrajni bolehnosti v 53. letu starosti. Bil je iz znane idrijske družine Kosove.

i Obletnica po rajnem župnem upravitelju Ivanu Mraku je bila 21. januarja. Svetega opravila se je udeležila poleg šolske mladine polna cerkev župljanov. Nad grobom je v cerkev vzdana lepa marmornata plošča, ki so jo hvaležni farani sami oskrbeli v spomin ljubljenu dušnemu pastirju.

i Pomožnega vojnega dela se v Idriji precej stori. Za danes nekoliko o pomožni akciji, ki jo vodi ravnateljstvo in učiteljstvo c. kr. deklishe rudniške ljudske šole. Dobrotniki so darovali razne primerne stvari, ki so jih učiteljice priredile, da so bile vojakom uporabne. Iz deloma podarjene, deloma kupljene volne pa so učiteljice s sodelovanjem večjih učenk pridno pletle gorko obleko za vojake, kar še vedno nadaljujejo. Do 15. januarja so se odpravili sledeči predmeti: Srajc 252, spodnjih hlač 40, telesnih ogrevalk 210, robcev 33, rjuh 114, posteljne preobleke 35 komadov, napolnjenih blazin 10, brisač 50, sneženih avb 122, volnenih jopičev in telovnikov 75, torej 941 posameznih komadov. Dalje se je napravilo: nogavic 394 parov, zapetnikov 203, kolenk 82, podkolenk 62, onuč 636 in rokavic 57, skupno 1434 parov grejočih oblačil. Vsi navedeni predmeti so se odposlali naprej. Vrh tega je pa še doma dobilo 8 ranjencev, ki so se vrnili v vojaško službo, skupno 35 komadov raznih potrebnih gorkih oblačil. Odposlalo se je tudi 6 velikih zabojev obvezil in 3 veliki zaboji nastrižkov ter 700 cigaret. Potrebni denar se je nabral z raznimi prispevki. Učenke raznih razredov so darovale skupno 118 K 64 vin., s predstavami priigrale pa 202 K 70 vin., rudniško ravnateljstvo je naklonilo 300 K, učiteljice so pri dobrih srcih nabrle 251 K 35 vin., po 100 K so darovali podružnica Rdečega križa, okrajna hranilnica in krajevni odbor, 14 K 8 vin. so znašali pa manjši prispevki. Tako se je zbrala lepa vsota 1186 kron 77 vin. Čast in priznanje ravnateljstvu in učiteljicam c. kr. deklishe rudniške ljudske šole, posebno, ker ni začetna vnema še nič pojenjala.

Napoved dohodnine, katero je do konec januarja predložiti davčni oblašt, olajša knjiga »Dohodnina«. Določbe o dohodninskem davku po zakonu o osebnih davkih in osebno-davčni noveli. Sestavil Valentin Zun, c. kr. finančni tajnik na Dunaju. Cena 1 K 60 vin. vez. 2 K 20 vin. Za pravilno napoved je ta knjiga nujno potrebna, ker podaja jasno in poljudno navodilo kaj je treba napovedati in katere postavne odbitke lahko uveljaviš. Vzroci, ki so prirejeni za razne slučaje in stanove, ti pojasnijo vsak dvom in je napoved na podlagi te knjige prav lahka. Dobi se v Katoliški Bukvarni v Ljubljani.

Haló! Kdo želi zadeti glavni dobiček? Ta naj nemudoma naroči izborno turško srečko na ugodno mesečno odplačevanje in v srečnem položaju zamore postati v kratkem bogataš s 400.000 franki! Turške srečke igrajo šestkrat v letu in mora vsaka srečka zadeti! Izdana kupnina tedaj nikakor ni izgubljena, ker se celo v najneugodnejšem slučaju skoro docela povrne. Prihodnje žrebanje se vrši že dne 1. februarja. Najcenejša in najbogatejša loterija! Pojasnila daje in naročila sprejema: Srečkovno zastopstvo 11, Ljubljana. — Sprejemajo se tudi naročila na najsrečnejše številke razredne loterije!

Žrebanje izredne c. kr. državne loterije za vojnopreskrbninske namene se bo vršilo že 28. januarja 1915. Iz igralnega načrta je razvidno veliko število dobitkov. Glavni dobiček znaša 200.000 kron. Skupno je 21.146 dobitkov v skupnem znesku 625.000 K, kateri se bodo izplačali v gotovini. — Srečke po 4 K komad se dobe v loterijah, trafikah, poštnih in davčnih uradih itd. kakor tudi pri c. kr. ravnateljstvu državne loterije (oddelek za dobrodelne loterije), Dunaj, III. okraj, Vorderer Zollamtsstraße 5., odkoder se srečke poštno prosto razpošiljajo.

Zahvala.

Ob smrti našega iskreno ljubljenega očeta

Josipa Brvar

izrekamo prisrčno zahvalo vsem za izkazano sočutje in mnogobrojno udeležbo pri pogrebu. Posebno zahvaljujemo prečast. domačega in špitalskega g. župnika in vrlu gasilno društvo za častno spremstvo na zadnji poti.

Motnik, 21. januarja 1915.

183

Žalujoči otroci.

Potrli globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljani soprog, oziroma oče, sin, brat in svak, gospod

med. univ. dr. Hinko Več

zdravnik v Kobaridu

dne 20. januarja ob 2. uri popoldan v 46. letu svoje starosti, previden s svetimi zakramenti za umirajoče po dolgi in mučni bolezni mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nikdar pozabljenega se je vršil v petek, 22. januarja ob 2. uri popoldne iz deželne bolnišnice v Gradcu na pokopališče sv. Petra istotam.

Predragega pokojnika priporočamo v blag spomin.

V GRADCU, 23. januarja 1915.

Rodbina Več.

Brez vsakega posebnega obvestila.

Zahvala.

Za izkazano sočutje, izraženo mi povodom smrti mojega ljubljene brata, gospoda

Josipa Kotnika

nekdanjega nadporočnika v c. in kr. pešpolku št. 17 in imetelja vojne kolajne

izrekam svojo najtoplejšo zahvalo vsem onim, ki so dragega pokojnika spremlili k večnemu počitku. Osebito pa se zahvaljujem slav. c. in kr. voj. stacij-skemu poveljstvu, c. in kr. okr. poveljstvu, c. in kr. pešpolku št. 17, njegovim nekdanjim polkovnim in vojnim tovarišem gg. polkovnikom Lukancu in Prašnikarju, g. podpolkovniku Milavcu, gg. častnikom c. kr. domobranskega pešpolka št. 27, gg. častnikom c. kr. črnovojniškega poveljstva št. 27 v Ljubljani in vsem gg. častnikom ljubljanske garnizije v obče.

Ljubljana, dne 20. januarja 1915

Dr. Ignacij Kotnik

c. kr. nadporočnik.

Kuharica

želi službe pri sami dami ali pri dveh osebah v Ljubljani. Nastov pove upravništvo »Slovenca« pod št. 181.

181

Dvoje stanovanj

obstoječih iz dveh sob, predsobe, kuhinje in jedilne shrambe se odda za maj.

Kje, pove iz prijaznosti upravništvo tega lista pod št. 172.

172

Zahvala.

Za vse blage dokaze tolažilnega sočutja, ki so nam bili izraženi ob nenadomestni izgubi našega iskrenoljubljenega, nepozabnega in predbrega sina, brata in svaka, gospoda

Stanko Blaznika

računskega podčastnika pri alpskem pešpolku

došlo nam je toliko vsestranskih dokazov srčnega sočutja, da se vsem sečustvojočim prsrčno zahvaljujemo. Osebito izrekamo čast, gospodu mestnemu župniku pri sv. Jakobu Janku Barletu za tolažilne obiske med boleznijo, sl. c. in kr. vojaški godb. 17. pešpolka, gosp. nadporočniku Ravanelliju in drugim častnikom, kologom in moštvu ter sploh vsem, ki so spremili nepozabnega nam pokojnega k večnemu počitku, našo prsrčno zahvalo.

V Ljubljani, dne 23. januarja 1915.

Globoke žalujoči ostali.

Višjega štabnega zdravnika in fizika
dr. Schmidta znamenito

OLJE ZA SLUH

odstrani hitro in temeljito nastalo gluhost, to-
čenje iz ušes, šumenje po ušesih in naglušnost,
tudi ako je že zastarano. Steklenica stane 4 K
z navodilom o uporabi. — Dobiiva se samo v
jekarni na Novem trgu v Celovcu. 1470

Premožen obrtnik, vdovec 41 let
star, se želi v svrhu ženitve, ozi-
roma priženitve seznaniti z gospo-
dično ali vdovo primerne starosti.
Tajnost se jamči. — Ponudbe na
upr. „Slovenca“ št. 165.

Blagajničarka

oziroma kontoristinja, zmožna slovenske in
nemške korespondence, strojepisja, slovenske
in nemške stenografije išče primerne službe.
Naslov pove upravnistvo tega lista pod št. 169.
(Znamka za odgovor!)

Lev Lavrič, javlja v svojem in
v imenu svojih otrok ter ostalih so-
rodnikov, da je njegova predobro
žena, gospa

Ivana Lavrič, roj. Hafnar

dne 22. januarja ob 2. uri zjutraj
mirno zaspala, previdena s sveto-
tajstvi za umirajoče.

Pogreb nepozabne pokojnice se
vrši v soboto, dne 23. januarja po-
poldne iz hiše žalosti na tukajšnje
pokopališče. 182

Rajnico priporočamo v blag
spomin.

Skočja Loka, 23. jan. 1915.
Venci se hvaležno odklanjajo.

Dr. Ivan Benkovič,
odvetnik v Celju, 177

sprejme takoj
izurjenega solicitatorja ter strojepisca in
stenografa.

Želi se ponudbe s spričevali.

V trgovino
želim
vstopiti kot

učenka

deklica stara nad 14 let, večša nemškega in
slovenskega jezika. Vstop do 15. februarja t. l.
Naslov pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 179.

Lepa hiša

v Mariboru, enonadstropna, 4 minute od glav.
kolodvora, se pod ugodnimi pogoji proda.
Vprašati pri upravnistvu tega lista pod št. 167.
(Znamka za odgovor).

Organist

cecilijanec, poročen, vešč tudi maš z orkestrom,
išče službo v večjem kraju z mesečno plačo.
Naslov v upravnistvu Slovenca pod št. 184.
Znamka!

Vabilo

na

redni občni zbor

Kmetske posojilnice na Vrhniki

registrirane zadruge z omejenim poroštvom

ki bo

v ponedeljek, dne 1. svečana t. l. ob 2. uri po-
poldne v združni pisarni na Vrhniki.

DNEVNI RED:

1. Poročilo ravnateljstva.
2. Poročilo nadzorstva o računskem sklepu.
3. Sklepanje o razdelitvi dobička.
4. Volitev ravnateljstva in nadzorstva.
5. Čitanje revizijskega poročila in ukrepi vsled istega.
6. Slučajnosti.

171

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Bilanca

IMETEK

Kmetske posojilnice na Vrhniki.

DOLGOVI

		Kron	vin.			Kron	vin.
1	Račun posojil . . .	1651404	92	1	Račun deležev . . .	16300	—
2	Račun obresti . . .	39880	96	2	Račun hranilnih vlog	2187327	18
3	Račun denarnih zavo- dov	622383	45	3	Račun obresti:		
4	Račun poštno - hran. urada	860	60		Predplačane		
5	Račun vrednostnih li- stin	15350	—		za l. 1915 K 258 80		
6	Račun prehodnih zne- skov	1669	02		Zadružnikom		
7	Račun inventarja . .	300	—		dolžne . K 648 —	906	80
8	Račun združnega do- ma	51102	76	4	Račun rezervnih za- kladov	250622	17
9	Račun posestva . .	38934	52	5	Račun izgube in do- bička:		
10	Račun blagajne . .	41168	79		Čisti dobiček za l. 1914	7898	87
		2463055	02			2463055	02

Pfaff šivalni stroji edino prvovrstni

zato ker

noben drug šivalni stroj
ni izdelan s tako točnostjo,
skrbnostjo in trpežnostjo
kakor PFAFF-šivalni stroj.

noben drug šivalni stroj
nima toliko prednosti in iz-
boljšanja kakor
PFAFF-šivalni stroj.

Funk v vezanju
vsak čas brezplačen.

Ugodne cene in obroki
10 letna garancija

Ljubljana IGN. VOK Sodna ul. 3

Posredovalci se iščejo.

Specialna trgovina šivalnih strojev in koles.

Posredovalci se iščejo.

Preselitveno naznanilo.

Slavnemu občinstvu se vljudno naznanja, da se je preselil

Mestni pogrebni zavod

z današnjim dnem stalno v

Prečno ulico št. 2 (II. nadstropje)

Telefon št. 97.

Telefon št. 97.

Podružnica **Prešernova ulica šte. 44.**

Obenem si dovoljujemo slavnemu občinstvu naznaniti, da je prevzel podpisani zavod
generalno zastopstvo Mestne cesarja Franca Josipa I. jubilejne zavarovalnice za rente in pogrebe na Dunaju.

Mestni pogrebni zavod, Prečna ulica št. 2, II. nadstropje, telefon št. 97.

Mračen spominski dan za Francijo.

21. uarja je poteklo 122 let, odkar se je v Parizu izvršil oni grozni zločin, ki kot sramotni madež leži na francoski zgodovini: usmrtitev kralja Ludovika XVI. (21. januarja 1793). Pomudimo se v duhu ob tem dogodku.

Ludovik XVI., od 16. maja 1770 poročen z avstrijsko princezino Marijo Antoinette, je imel biti zadnji v vrsti onih ponosnih kraljev, ki so nekoč Francijo dvignili k slavi in veličini. Sredi nenavne dvornega življenja v Parizu je ohranil skromnost in čistost; imel je globok čut za pravico in pravičnost in najzvestejšo ljubezen za svoje ljudstvo in svojo deželo. Ob izbruhu revolucije je kralj v svoji preveliki popustljivosti zagrešil obe napaki, da je velikega narodnega ekonoma Turgota, česar reforme bi bile morda mogle še rešiti državo, žrtvoval njegovim sovražnikom, in da se je dal ponižati za slepo orodje narodnega zbora, ki so ga bili ustanovili revolucionarji, namesto da bi ga bil pobijal ali pa vodil. Dne 18. avgusta 1790 so ga ujeli in konvent ga je obtožil kot »izdajalca države in naroda«. Kralj Ludovik se je zagovarjal z vzvišenim dostojanstvom. Toda Jakobinci, ki jih je prešinjala sovražnost do vsakega kraljestva, niso hoteli poslušati glasu pravičnosti in revolucionarji, predniki današnjih vladnih mož v Parizu, so kralja Ludovika spravili na morišče. Stranka francoskih kraljevih morilcev je v onem strahupolnem času uničila vso vero in pravost, vse slavne zgodovinske spomine, vse spoštovanje do avtoritete po božji volji in vse človeško dostojanstvo in čednost. Celo klanja brezbrambnih nedolžnih žena in otrok se pariški tirani niso strašili in so pogreznili deželo v tako stanje divjosti in krvoločnosti, kakršne ni najti pri divjih narodih. Katoliško cerkev, ki je nekoč deželi prinesla civilizacijo in ugled in položila temelj našlavenjšim dobam njene zgodovine, so kraljevi sovražniki izročili najpodlejšemu preganjanju. Duhovnike so izgnali iz domovine ali jih pa skupaj s tisoči francoskih plemenitih spravili na morišče. Celo bolniške sestre so izgnali iz bolnišnic in jih pregnali iz domovine. Protestantovska Anglija je bila tedaj, ki je gostoljubno sprejela katoliške sestre. Ob času, ko so Voltaire, Rousseau, d'Alembert veljali za učenjanske luči in so menili, da so dvignili Francijo na višek kulture, znanosti in umetnosti, se je francoski narod s svojim glavnim mestom ob Seine pogreznil v barbarstvo, nemoralnost in najnižje zločinstvo.

Današnji vladni možje na Francoskem že desetletja slede stopinjam onih kulturobojnikov. V imenu kulture se bore proti katoliški cerkvi, izganjajo iz dežele najstarejše nosilce kulture — katoliške redovnike, kradejo jim — ti gospodje »viteškega naroda« — premoženje in imetje, da potem denarje na nečeden način zapravljajo, najdragocenejše in najčastitljivejše umetniške spomenike puščajo ti proroki napredka in kulture, da se ugonablajo in propadajo. V imenu kulture tiranizira Francija, ta izrodek republihanstva, ta karikatura demokratizma, več nego polovico lastnega prebivalstva samo zato, ker se noče udeleževati proticerkvene gonje. Ta Francija sedaj plačuje račun za svoja kulturobojstva. Sedanja vojna, ki jo je Francija s svojimi pomagači sama izzvala, bo obenem zadostnečenje za pregrehe in zločine, ki so jih zakrivali francoski Jakobinci in njih nasledniki od justičnega umora kralja Ludovika do danes. Šele po grozotah vojne bo iz sedanje sovražstva polne Francije izšla nova plemenitejša krščanska Francija.

V svojem slovitem govoru proti francoski revoluciji je Edmund Burke, eden največjih angleških govornikov, govornikov tiste Anglije, ki danes v boju proti nam podpira srbske kraljeve morilce in francoske Jakobince, na svoje tovariše v parlamentu naslovil naslednje besede: »Varujte se francoske ustave, varujte se vsake revolucije, varujte se predvsem onih, ki združujejo najoblastnejši dogmatizem z najsurovejšim barbarstvom!« In dalje je rekel Burke v istem svojem govoru: »Bog nas varuj miru, ki bi nas storil za sokrivce, za žrtve tolikih zločinov! Ali bo morda morala Evropa ta hudournik z oboroženo roko odbiti, ali pa ga bo morala sama sprejeti. Vse je v nevarnosti pred njim.« In koncem svojega govora je Burke še enkrat spominal angleške poslance: »Varujte se večno francoske ustave! Ta klic bom umirajoč ponavljal.« Burkejeve besede, ki se tako drugače glase od onih, ki se slišijo iz ust današnjih kramarjev ob Themzi, še danes veljajo za francoski narod, kajti današnja Francija v verskem sovražstvu in sovražstvu proti vsaki avtoriteti po božji volji prav nič ne zaostaja za Jakobinci in kraljevimi morilci iz leta 1793. In je tudi kot tovarišica in varuhinja Srbije na pravem mestu.

Naročajte „Slovenca“.

Pismo „Slovenca“ iz Rima.

17. januarja 1915.

Krasno zimsko jutro 13. januarja, viharnega leta 1915; nebo jasno, zrak mrzel, brez vetra; jutro, kakor smo jih letošnjo zimo še malo užili, ali morda celo nič; jutro, ki je vredno, da se uživa, zakaj lepši je kakor poletna vroča jutra. Trgi in ulice »večnega mesta« so še povečjem prazna: nekaj voz, nekaj resnih delavcev in tuintam odmevajo ob hladnih stenah hitri koraki duhovnikov in bogoslovcev, slušateljev raznih učilišč in vseučilišč, ki odhajajo k predavanjem; to so edini rimski jutranji potniki.

Lepo jutro, vredno, da se vživa tudi vsled svojega miru. Prvi solnčni žarki obsevajo starodavne in novodobne moderne stavbe rimskega mesta. Rim je še v polspanju, ravno se vzhaja, ravno vstaja. Ta tajinstvena krasota! Ta blaženi mir! — In vendar — ne moreš si misliti, o Roma aeterna, kdo bi si pač misliti mogel? — ravno ob tej tihoti se ti bliža, kakor blisk hitro, nevarnost. Prišla je v trenutku nad večno mesto velika, grozeča, strašna, smrtna nevarnost. Rim se je zazibal v potresnem valovju in — grozna je že misel — manjkalo je samo še enega vala, samo še par trenutkov, in nad Rimom bi danes ležala smrtna senca. — Pa vendar, hvala Bogu in Njegovi sveti Previdnosti, še preden se je Rim mogel docela zavedati svoje preteče nevarnosti, je že šla mimo kot smrtni dih, prizanesla mu je; a ni prizanesla njegovi okolici, bližnji in daljnji, zahtevala je na tisoče človeških žrtev, zahtevala uničenje petdesetih mest in vasi, zahtevala mučenje mnogotere družinske sreče, zahtevala uničenje blagostanja in zadovoljia abruških prebivalcev.

Šel sem tega usodnega jutra po svoji navadni poti k predavanju. Ravno pridem mimo »rimskega kolega« zraven cerkve sv. Ignacija, kar se mi hoče zvrtni, omotica se me poloti in zdj se mi, da mi hoče zmanjkati tal pod nogami. Premišljujem, kaj bi utegnilo biti — saj vendar ni »široko«, ki človeku prinaša marsikake nevarnosti — in še preden se morem domisliti, me omotica pusti in grem naprej. Naenkrat zaslišim obupne besede: Terremoto, terremoto, o Santa Vergine! Potres, potres! V istem hipu hite ljudje iz hiš in se preplašeni gledajo; niti govoriti ne morejo. — Pridem do bibličnega instituta: polno ljudi je na trgu, profesorji hite iz hiše, vsakdo strmi in čaka, kaj bo. Bil je silen, 20 sekund trajajoči potresni sunek. Ker se ne ponovi, vstopimo; zdaj smo videli na električnih svetilkah, ki so še pol ure nihale semintja, smer in pa intenziteto potresa.

Tovariš, ki je v tem času ravno doma zajtrkoval, mi je pravil pozneje, kako nepopisno grozni so mu bili ti trenotki: Sedel je pri mizi, ki se prične majati, žlica mu pade iz rok, vstane, opazuje uro na steni in druge predmete, ki se gibljejo, gre iz sobe, pa se mora oprijemati, da ne pade, pride na dvorišče in se ozira, odkod bo kaj priletelo in kje je najbolj varno — in tedaj je bilo konec.

V trenutku je bil ves Rim pokonci; ljudje so hiteli iz hiš in se zbirali po trgih in cestah; v cerkvah so začeli na glas klicati, moliti litanije in plakati. Mesta se je polastil velik strah. Ta strah je vztrajal. Naslednjo noč si mnogo ljudi ni upalo zaspiti, misleč, da se potres ponovi. In res je bil ob poldesetih nov sunek, a komaj čuten; ob poltreh jutraj zopet precej močan sunek; nekaj ljudstva je bilo že celo noč zunaj, drugi so zdaj hiteli na prosto; obsirnejši trgi so se napolnili: tako trg sv. Petra, Piazza Venezia, Piazza di Spagna. Naslednje jutro ob osmih se je zopet ponovil precej močan sunek. Doslej je bilo nič manj kakor 185 potresnih sunkov, kar kaže, da potresne sile še vedno niso umirjene; vendar je bil po prvem samo eden toliko močan, da je v razrušenih krajih podrli še ostalo zidovje.

V sredo opoldne so že prišla poročila iz okolice, a vendar še nejasna, nerazložna. Ni se še mislilo, da je bil potres tako katastrofalen. Večerni časniki so že prinesli hujše novice. A naslednje jutro so prišle vesti o groznih posledicah: toliko in toliko mest in vasi je razrušenih, toliko ljudi mrtvih. Prve vesti so poročale le o posameznih žrtvah; naslednje: 10.000 mrtvih; potem še več: nad 15.000 mrtvih. Danes se ceni število mrtvih že 50.000; ranjencev je pripelanih samo v Rim 15.000; nad 50 mest in vasi je popolnoma uničenih.

Vesti o katastrofalnih posledicah so prihajale jako počasi, tako da smo še po treh dneh zvedeli o popolnoma novih porušenih krajih, o katerih se doslej ni vedelo. Temu se pa ni čuditi, ker so brzjavne in telefonske zveze bile pretrgane in ker v razrušenih krajih nikogar ni bilo, ki bi poročal; kar jih je ostalo pri življenju, so bili vsi do soka in do krvi.

V Rimu ni bilo človeških žrtev; nekaj je bilo ranjenih in nekaj poslopij je zadobilo manjše poškodbe. Uničevalen je bil potres za mesto Avezzano, kjer se je rešilo komaj 1000 ljudi; mesto je imelo do

15.000 prebivalcev. Hudo obiskana so bila mesta Pescina (5000 mrtvih), Celano (4000 mrtvih), Aquila, Sora, Isola Liri.

Reševalna dela so takoj pričeli in že prvo noč so pripeljali v Rim prve ranjence in rešene. Številno ljudstvo je pričakovalo vlaka. Ko se odprvo vozovi, polni ranjencev, se polasti navzočih globoka žalost in sočutje. Bil je nepopisno ganljiv prizor gledati žrtve, ki so komaj ušle smrti, gledati priče razdejanja in opustošenja, gledati posebljeno grozoto potresa.

Pomilovanja in sočutja vredni prizori so se odigrali, ko so izstopili iz vlaka rešeni. Iz voza stopi delavec, slabo oblečen, na rokah drži otroka šestih ali sedmih let. Stopi k zidu, položi otroka na tla, se prime za glavo, vzame zopet otroka v naročje, se ga tesno oklene in joka. Otroci vpije: Ata, kje je mama! Mož ne najde odgovora, le debele solze mu teko po licih. Ko se pomiri, pove svojo zgodbo: Šel sem pred leti iskat sreče, da bi si mogel doma v Avezzano popraviti hišo in urediti gospodarstvo. Ravno sem se vrnil in prinesel seboj 5000 lir. Srečnega sem se čutil sredi družine; moja žena je bila dobra, pridna, pridne so bile moje hčere, štiri sem imel. In sedaj — ah sedaj — vse sem zgubil. Ne, tega ne. Ostal mi je še ta deček, katerega edinega sem mogel rešiti, potegnil sem ga izpod trama. Vsi drugi so ostali pod razvalinami.

Podoben zgodbo je pripovedovala jokajoča žena: Imela sem šest otrok; ob potresu sem begala po sobi, kam bi se rešila, a že mi zmanjka tal, že padamo in nad nami se zagrinja tramovje. Še zadnji glas zaslišim: mama vode! pokopana sem, nobenega glasu več, ne morem se ganiti. Čez dolgo časa zagledam svetlobo, rešili so me; a otroci so ostali pokopani, mrtvi. Zadnji njihov pozdrav: mama, vode! mi še vedno doni po ušesih. — Enakih zgodb bi mogli naštet na tisoče. — Tem ljudem, ki sedaj nemo in plaho stopajo po rimskih ulicah, je z jasnimi črtami zarisana na obrazu sled potresa.

Sveti oče je pokazal do ubogih trpinov veliko liubezen in skrb. Dvakrat že je osebno obiskal ranjence v zavodu svete Marte, jim osebno prinesel darove in jih vzpodbujal k potrpežljivosti in zaupanju v božjo pomoč. (Zavod sv. Marte je last papeža in ima poseben vhod iz zakristije cerkve sv. Petra, tako da more sveti oče obiskovati ranjence, ne da bi stopil s svojega ozemlja.)

Katastrofa ne zaostaja za ono v Mesini leta 1908.

Še nekaj drugih novic:

Sledeč zgledu avstrijskih in nemških škofiji se je tudi avstrijska in nemška kolonija v Rimu posvetila presvetemu Srcu Jezusovemu. To se je zgodilo preteklo nedeljo, 10. januarja. V cerkvi S. Maria del' Anima je bilo ob osmih skupno sv. obhajilo, ob 11. uri slovesna sveta maša; nato je rektor msgr. Brenner v kratkem govoru razložil velik pomen tega trenutka, nakar so možje v visokih službah pristopili z goječimi svečami pred oltar in je vsa cerkev molila posvetilno molitev. Navzoča sta bila tudi avstrijski in bavorski poslanik pri Vatikanu. Popoldne je bila v drugi nemški cerkvi Campo Santo slovesna procesija.

Vsak prvi petek se obhaja pobožnost za mir, katere se kolonija mnogoštevilno udeležuje.

Dne 7. januarja, na dan rojstnega dne bavarskega kralja, je bila slovesna sveta maša, katere so se udeležili vsi avstrijski in nemški dostojanstveniki; navzočih je bilo tudi sedem kardinalov. Pri cerkveni slavnosti dne 2. decembra pr. l. je bilo navzočih celo 11 kardinalov in 7 se jih je dalo zastopati. Iz tega se vidi, kako najvišji cerkveni knezi raznih narodnosti spoštujejo našega cesarja in kako žele njemu in njegovemu zavezniku zmage.

Tridnevna cerkvena pobožnost za mir se je obhajala v cerkvi S. Maria della Pace. Pri sklepni procesiji je kardinal Bisletti nosil Najsvetejše.

—Princeps pacis, knez miru je pa predvsem sveti oče Benedikt XV.; njegovo prizadevanje za mir in za olajšanje vojskineh grozot je znano vsemu svetu. Delo za mir je njegova srčna zadeva. Pri vsaki avdienci priporoča in vzpodbuja navzoče, naj molijo za mir. Njegovo ime ostane z zlatimi črkami zapisano v zgodovini vseh narodov.

Sv. Oče pri ranjencih.

Ko so pretekli četrtek prišli prvi vlaki z ranjenci v Rim, je sveti oče sporočil županu, da je lazaret Santa Marta pripravljen za sprejem ranjencev. Ponudbo so takoj s hvaležnostjo sprejeli in sanitetni vojski so s postaje Ternini prinašali avezzanske ranjence v papeško bolnišnico. Kakih petdeset mož, žena in otrok je dobilo prostora v veliki bolnišnični dvorani Sante Marte. Že opoldne je papež izrazil željo, da bi rad obiskal ranjence in zato je ukazal, naj se priredi kratka pot do bolnišnice. Papeški zidar je takoj prebil tenko steno med zakristijo sv. Petra in lazaretom. Papež se je napolnil skozi vatican-

ske dvorane; na sebi je imel belo obleko in skratni plašč, na glavi okrogel klobuk z zlato rdečo vrstico. Spremljal ga je samo državni tajnik kardinal Gasparri, pač pa sta sledila dva komornika monsignora Migoni in Caccia. Pred sv. očetom sta šla dva služabnika in dva častna gardista. Pot je vodila skozi Sala Ducale in kraljevsko dvorano in odtod v baziliko skozi kapelo sv. zakramenta. Na vratih kapele je sprejel sv. očeta kardinal Merry del Val kot nadduhovnik sv. Petra. Kanoniki so ravnokar peli v koru.

Sv. oče je pred oltarjem opravil kratko molitev, nato je prekorajlad bazi-like, katero so naglo zaprli, in vstopil v zakristijo, kjer je odlovil kardinala in kanonike in je v spremstvu palačnih upraviteljev nastopil pot v lazaret.

Na vratih bolniške dvorane je obstal in je z bolečine polnim očesom pogledal na dve vrsti ranjencev. Oči vseh so se obrnile proti njemu in neki nuni je prišel na ustnice prenačljiven glasev klic: »Papež!« Benedikt XV. je stopil k vsaki postelji in je blagoslovil tiste, ki so bili tako težko ranjeni, da so se komaj zavedali, kaj se godi in je nagovarjal lažje ranjene, je vprašal zdravniške in je vsem govoril besede tolažbe. »Bodite močni!« je rekel, »Bog bo imel usmiljenje z Vami, On vas bo ozdravil. Ohranite si trdno vero in življenje vam bo pripravilo še obilo veselja. Molite — pomagalo se vam bo.« Le manjše število ranjencev je razumelo to slovesnost papeževskega obiska, ki so sv. očetu poljubljali roko s solzami v očeh. Na vsako blazinico je sv. oče položil majhno svetinjico Matere božje. Posebno usmiljenja in tolažbe polne besede je sv. oče spregovoril ranjenemu vojaku, ki je izmed redkih ostal v Avezzanu živ. Štirinajstletnega dečka je sv. oče božal po kodrih in licih — — —

Novela k občnemu državljan-skemu zakoniku.

(Dr. J. A.)

Med najstarejšimi zakoni današnje dobe je naš občni državljanski zakonik. Nastal je v veliki dobi, koje stoletnico obhajamo sedaj. Leta 1811. Dasi v burnih časih francoske revolucije in vojske, vendar spada med največja mojsterska dela zakonodaje. Lep vzgled, kako tudi med razburjenimi valovi uspeva mirno delo razuma.

In ravno sedaj, ko se obnavlja stoletna zgodovina vojske, sedaj se-le se je upal zakonodajalec zmajati stara določila našega stoletnega zakonika. Pripravljala se je prmemba nekaterih določil že dalje časa; je posamezne premembe liki deli mozaika. Kajti celoten zakon, naslonjen na prastari rimski zistem, se smatra še danes za tako popolnega, da se pravoslavci ne upajo nadomestiti ga z enakim. Tudi pravno življenje se razvija stopnjama in ne prenese revolucij. Prepojeno rimskega duha gospodstva silnejšega ceplja za novim razvojem socializma.

Načrt, ki so ga že premlevali naše postavodajne zbornice, je postal deloma zakon 12. oktobra 1914. Svoje življenje ima zahvaliti vojski. Vojska bo razredčila vrste moških, mož, očetov. Mnoge žene bodo izgubile v življenju oporo, sila jih bo gnala do večje samostojnosti, do boljšega razvija njihovih moči. Temu razvoju hoče zakon odpreti in uglediti pot, ženam in ženskam odpira nova pota do novih pravic.

Vojska bo pobrala tudi mnogim otrokom njihovega očeta. Treba je tem otrokom nadomestiti očetovo skrb, očetovo ljubezen. Doslej smo poznali le varuhe kot nadomestnike očetov. Toda varuh je varuh. Sedaj se teh ne bo zadosti. Vojska je i sem poslala svojo koso. Zato kliče novi zakon zopet ženske na pomoč. Za vzgojo otroka in skrb zanj je včasih bolj izdatna ljubezen ženske kot razum varuha.

Dve glavne misli vsebuje torej novela: skrb za otroka in skrb za ženo oziroma pravica žene. Dve misli, ki jih je porodila nova doba socialnega razvoja: skrb za ljudi, za slabейše ljudi poleg skrbi za lastnino, ki jo obsega dosežanji rimski duh našega občnega državljankega zakonika.

K tem določilom so še uvrščene razne določbe kot posledica novih socialnih, prometnih in vojskineh razmer: proglasitev za mrtvega, adopcija, oporoka in dedovanje po zakonu.

Sledi kratek pregled teh določil.

I. Skrb za otroka.

1. Zakonski otrok.

Večje skrb, kot doslej potrebuje tudi zakonski otrok, četudi ima lastnega očeta. So očetje, ki radi zanemarijajo svoje dolžnosti napram otrokom ali celo zlorablajo svojo očetovsko dolžnost. V obeh slučajih je mogel otrok ali njegov sorodnik, pa tudi sleherni klicati sodišče na pomoč. — Toda otrok potrebuje izdatnejše pomoči, otrok mora biti tudi obvarovan slabega v zglede. Zato določa novela, da se lahko klice sodišče na pomoč tudi takrat

čese očenečastno alinenravno obnaša.

V novi dobi so se razvila društva za otročje varstvo in zavodi za vzgojo otrok. Takim zavodom daje zakon večjo pravico napram zanemarjenim staršem. Če je ta zavod ali tako društvo prevzelo vzgojo zanemarnjenega otroka, se more društvu oziroma zavodu vzeti otrok proti njihovi volji, dokler ni otrok vzgojen, le s privoljenjem sodišča.

V zadnji dobi so bile ločitve zakona zlasti v meščanskih slojih vedno pogostejše. Ako nista zakonska sporazumno določila, kateri od njiju bo vzgajal otroke, je določal zakon, da imajo ostati moški otroci do četrtega, ženski do sedmega leta pri materi, ki mora skrbeti za njihovo rejo in vzgojo. To predpavico ločene žene novele opravlja in določa, da določi sodišče samo in sicer z ozirom na blagor otroka, na osebnost, lastnost in poklic zakonskega in na vzrok ločitve, kateri otroci so prepustiti očetu, kateri materi oziroma ali so prepustiti vsi otroci očetu ali materi. Svojo odločitev pa sodišče vedno lahko spremeni, ako to zahteva blagor otroka. Ločeni zakonski pa ima pravico obče vati z otroci, ki jih vzgaja ločeni zakonski drug. To obče vanje natančneje določa sodišče.

2. Nezakonski otrok.

Pravi revčki pa so nezakonski otroci. Ker pogrešajo — liki brez očeta — skupnega družinskega življenja in družinske ljubezni in očetovske opore, potrebujejo izdatnejše skrbi od strani zakona, da postanejo dobri državljani. V resnici nudi novela nezakonskim otrokom večje varstvo v raznih smereh: odpravi prepoved, po kateri ni mogel nezakonski oče adoptirati lastno dete, daje nezakonskemu otroku dedno pravico v družini matere, zavaruje mu alimente že pred njegovim rojstvom ter olajša sodno postopanje, po katerem se ugotovi očetovstvo in odmerijo alimenti.

K posameznim točkam navajam: Po dosedanjem določilu zakona je moral skrbeti za nezakonskega otroka njegov oče; ako ta ni imel premoženja, mati otrokova. Novela pa razširi to skrb: ako nima niti mati premoženja, so dolžni njeni starši skrbeti za otroka.

Morda še važneje je dalje določilo, da more nezakonska mati že pred rojstvom otroka pri sodišču predlagati, da mora tisti, čegar očetovsko dokaže, sodno založiti oni znesek, ki ga bo otrok potreboval za prve tri mesece življenja. To pa more predlagati le tista nezakonska mati, ki živi spodobno in dostojno in je potrebna.

Nezakonski otroci, ki so ob smrti očeta živeli in bili vzgojeni v njegovi hiši, imajo po novi pravici tudi vnaprej živež in vzgojo v isti meri do one dobe, ko se bodo mogli sami preživljati, vendar pa ne v večji meri, kot pripade zakonskim otrokom po premoženju očeta. Vse to pa pod pogojem, ako je nezakonski oče priznal očetovstvo ali pa je bilo isto sodno ugotovljeno. S tem določilom se novela vsaj deloma bliža oni smeri, ki hoče izednačiti dedno pravico in stan nezakonskih otrok z zakonskimi.

Da se obvarje pregled in nadzorstvo nad nezakonskimi otroci, so voditelji matric po novi dolžni dajati sodišču svojega sedeža perijodične sezname vseh nezakonskih rojstev.

Dalje mora sodišče po novi skrbeti, da se ugotovi očetovstvo, če ne v izvenspornem, pa v spornem postopanju. Ako je očetovstvo priznано, lahko določi sodišče tudi v izvenspornem postopanju alimente nezakonskega otroka. Le ako to ni mogoče vsled spornih okoliščin, mora sodišče varuha nakazati na pravdno pot. Tako mora tudi sodišče v obilnejši meri kot doslej skrbeti za varstvo nezakonskih otrok.

Novela zboljša tudi dedno pravo nezakonskih otrok: določa jim namreč tudi dedno pravico do materinih sorodnikov. Doslej so imeli le dedno pravico do lastne matere. Življenje samo kaže, da spadajo nezakonski otroci — nele materi, temveč celi njeni družini. V njej se gibljejo in navadno vzgajajo. Zato njih tudi zakon spaja še tesneje s postavnimi določili s celo družino matere. Zato daje nasprotno tudi sorodnikom nezakonske matere dedno pravico do zapuščine njenega otroka. Primeri zgoraj omenjeno dolžnost staršev nezakonske matere vzdrževati njenega otroka, če nima ne zakonski oče ne ona zadostnega premoženja.

Tako vidimo, da skuša novela v vseh ozirih izboljšati trdo usodo nezakonskih otrok in jim čim bolj približati zakonskim in sicer v družini matere. Pa ta tendenca zakona ima določene meje. Dasi je s socialnega in humanitarnega stališča le želeto, da se čim bolj zboljša žalostna usoda nezakonskih otrok, se mora vendar priznati, da tiče v velikem protežiranju nezakonskih otrok priznanje in pospeševanje kon-

kubinata. Zato mora i v tem pogledu zakon ohraniti trezno srednjo pot.

Dvorni dekret z dne 28. januarja 1816 j. b. št. 1206 je prepovedal adoptirati nezakonsko dete. Hotel je s tem brezdomno vplivati nato, da naj nezakonski oče raje poroči nezakonsko mater in mu s tem pripravi stališče zakonskega otroka (legitimatio per subsequens matrimonium). Novela pa ta dekret odpravlja. Zakon se mora sklepati prosto, brez vsake sile, tudi brez družabnega ozira (nasprotno med nezakonskim očetom in materjo vsled različne izobrazbe, stanu in značaja). Dobro iz ene strani utegne roditi zlo iz druge strani. Zato smatra novela za boljše vpejlati vsaj otroka v družinsko življenje kot pa ustvariti nesrečen zakon.

3. Varuštvo.

Varuh nadomestuje očeta. Skrbi za vzgojo otroka in upravlja njegovo premoženje. Doslej je zakon ženske od tega posla izključeval. Le materam in starim materam je dovoljeval sprejemati varuštvo, toda morale so imeti ob strani sovaruha. Ženskam samim zakonodajalec ni zaupal tako važnih poslov, kot mora biti varuštvo.

Moderni čas pa je naziranje o ženskih sposobnostih in pravicah spremenil. Žensko gibanje je vedno glasneje zahtevalo večjih pravic za žensko, nastopanje ženske v javnosti je kazalo vedno jasneje njene sposobnosti.

Tej tendenci odgovarja tudi novela, ki daje ženskam glede varuštva enake pravice z moškimi. Zunanji nagib je bil gotovo tudi pomanjkanje moških, ki se bo čutilo zlasti sedaj in po vojski.

Zakon pa se je moral tudi ozirati na dejansko odvisnost žene. Zato določa, da morejo postati žene varuhinje le s privoljenjem moža, razun če se gre za lastno dete, ali pa, če je njen mož ločen ali na umu bolan.

Doslej je imel le oče pravico, izključiti od varuštva svojim otrokom, če ni pričakoval od njega prave skrbi za svojega otroka. Novela daje to pravico tudi materam, ki so opravile imenovati varuha. Mati pa ima pravico imenovati varuha, ako ga ni že imenoval oče.

Varuštvo smatra zakon kot posebno občansko dolžnost, ki jo mora sprejeti tisti, ki je pozvan ali od sodišča določen za varuha, ako nima zadostnih oprostilnih razlogov. Novela se tudi v tem pogledu ozira na ženske in določa, da se ženske proti njihovi volji ne smejo siliti, da sprejmejo varuštvo.

Zakon razlikuje dalje tri vrste varuhov: 1. one, ki so pozvani v oporoki, 2. ki so pozvani po zakonu, 3. ki jih imenuje sodišče. V oporoki je mogel imenovati doslej varuha svojim otrokom le oče; novela daje to pravico tudi materi, toda le za slučaj, ako ni imenoval varuha že oče. Ako varuh ni imenovan že v oporoki, nastopi zakoniti varuh. Doslej so bili kot taki pozvani najprej očetovi starši, potem še-le lastna mati. Novela pa je odpravila predpavice moškega spola in pozove najprej zakonsko mater, nato šele očetove starše, potem očetovo staro mater in za njo še druge sorodnike. Ako pa tudi na ta način ni mogoče dobiti varuha, ga imenuje sodišče.

Doslej so matere in stare matere, ako so dobile varuštvo med otroci, morale imeti sovaruha. Novela spremeni tudi to, ker v načelu izenačuje pravice moških in ženskih glede varuštva, in določa, da je ženi imenovati sovaruha le tedaj, ako ga je oče v oporoki za svojo ženo in lastne otroke imenoval, ako ga varuhinja sama zahteva, ako smatra sodišče sovaruha potrebnim radi težavne uprave premoženja v interesu zavarovanja in slednjič, ako je mati-varuhinja nezakonska in zahteva dobrobit otroka sodelovanje sovaruha.

Ako se varuhinja omoži, jo sodišče lahko od varuštva oprosti. Ravno tako tudi, ako prekliče njen mož dovoljenje, da sme biti varuhinja. To so posebna določila za ženske, ki so omožene ali se omože.

Varuški svet.

Stik sodišča z varuhi je omejen. Obseg sodišča je prevelik, da bi mogel varuški sodnik vse varuhe svojega okoliša nadzorovati. Le takrat, ko je treba položiti letni račun ali urediti kako važno nujno zadevo, pokliče sodnik varuha na dogovor ali odgovor. Kaj se godi med tem, kako nadzoruje varuh zlasti osebno vzgojo varovanca, ostane brez postavnega nadzorstva. Zato je varuštvo v premnogih ozirih padlo na golo formalnost.

V podporo sodišča je že dosedanjí zakon pozval sorodnike kake sirote, pa tudi svetne in duhovske predstojnike občin. Le ti so morali naznaniti sodišču, ako je bilo potrebno kaksi siroti imenovati varuha. Na ta način je bilo poskrbljeno, da ni ostala nobena sirota brez postavnega varuha. Kljub temu pa je še vedno nedostajalo organa, ki bi postavne varuhe v njihovem poslu nadzirali in podpirali.

V tem pogledu se je razvila v zadnjih letih obširna delavnost. Pravniki so na

shodih zahtevali, naj občine ustanove sirotiške svete, ki bodo nadzorovali osebne razmere varovancev. Tudi deželni zbori, galski in moravski, so se zavzeli za ustanovitev takih svetov. Dejanski so se taki sveti tudi ustanovili v raznih občinah Češke, Moravske, Gornje in Dolnje Avstrijske, Štajerske, Koroške in Galicije, čeravno brez postavne podlage.

Da ustvari tem stremljenjem zakonito obliko ter odpomore dejanskim potrebam, je ustanovila novela takozvane varuške svete, da bi podpirali sodišče v izvrševanju varuškega in skrbstvenega sodstva.

Naloga teh svetov je: naznaniti sodišču, ako je potreba imenovati varuha, sovaruha ali oskrbnika, ali je potreba varuštvo podaljšati; naznaniti sodišču vsako zanemarnjenje vzreje in vzgoje otrok, zlorabo pravic staršev ali zlorabo njihovih dolžnosti; naznaniti sodišču osebe, ki bi bile pripravne in sposobne sprejeti varuštvo ali skrbstvo; podpirati varuhe in starše pri izbiri poklica nedoletnih, ko dovrše šolo; splošno podpirati sodišče pri nadzorovanju varuhov in skrbnikov in mu naznaniti vse važne zadeve, ki se tičejo varstvenih poslov in vse nedostatk, ki jih pri tem zapazijo. Ako ni mogoče imenovati drugega varuha, lahko sodišče imenuje varuški svet za varuha nedoletnim.

Varuški sveti so podrejeni sodišču svojega okoliša in morajo vsem sodnim nalogam in vprašanjem, ki se tičejo varovancev njihovega okoliša, odgovorjati.

V vseh zadevah, ki jih zapazijo pri izvrševanju uradnih poslov, so zavezani k (molčečnosti) uradni tajnosti.

Okoliš varuškega sveta določa okrajna politična oblast (okrajno glavarstvo oziroma pri mestih z lastnim statutom magistrat) sporazumno s predsednikom okrognega ali deželnega sodišča. Okoliš obsega navadno politično občino, posamezni del občine ali pa tudi več občin skupaj — pač krajevnim potrebam primerno.

Člani varuških svetov morejo postati samostojne osebe obeh spolov, ki uživajo državljanske pravice.

Predvsem so imenovati v varuške svete cerkve in šole. Ti tudi ne morejo odkloniti imenovanja. Dalje so imenovati zastopniki občine — izvoli jih občinski zastop — in one osebe, ki zadostno poznajo krajevne razmere in jim je tudi skrb za mladinsko vzgojo. Slednji imajo pravico, imenovanje odkloniti, toda le, kdor je že 60 let star, kdor mora skrbeti za vsaj 5 lastnih otrok ali vnukov, kdor je že prevzel kako težko varuštvo ali 3 lahka varuštva, javni uradnik ali vojak, ali kdor ne more izvrševati tega posla vsled oddaljenosti od sodišča.

II. Pravice ženske.

Pravijo, da je bila v prejšnji dobi tista ženska najbolj cenjena, o kateri se je najmanj slišalo. Delokrog ženske je bila kuhinja in otroci. Kar se je godilo čez prag domače hiše, je šlo mimo nje.

V novi dobi so se potrebe zvišale, ideal skromnega in tihega družinskega življenja je padal, število žensk, ki niso mogle priti do družine, je raslo.

Ta socialni preobrat je silil žensko ven iz družine na samostojen zaslužek. Rasla je izobrazba deklet, ki jih naj vsposobi za samostojni poklic, samosvoje vzdrževanje.

To je pa tudi spremenilo naziranje o ženskah. Stari nazori o njeni nesposobnosti, manjši resnosti in izkušnosti (dolgi lasje — kratka pamet) so padli, ženska se je začela smatrati enakovredna in enakovredna moškemu. Moderno žensko gibanje je k temu veliko pripomoglo.

Za tem razvojem ni smel zaostati zakon. Doslej ni smatral ženske zadostno verodostojne in je ni pustil kot pričo k pogodbam, posebno oporokam. Novela to spreminja in daje ženskam obširne pravice.

Ženska more biti priča pri sestavi pismenih pogodb, pri oporokah, pri sestavi notarskih aktov ter tudi pri notarskih in sodnih poveritvah.

Novela se ozira posebej tudi na nezakonsko mater. Ona ima pravico zahtevati od nezakonskega očeta stroške poroda, živeža za prvih šest tednov po porodu ter vse druge potrebne stroške. Ta njena pravica z astara v treh letih od poroda računano. Po dosedanjem zakonu je imela te pravice napram nezakonskemu očetu le takrat, če jo je le-ta zapeljal. Novela znači v tem oziru veliko dobro nezakonske matere, če se pomisli, kako težko je dokazati »zapeljanje«.

Daljna pravica nezakonske matere, da sme zahtevati od nezakonskega očeta že pred rojstvom otroka, da plača primere znesek za živež otroka za prve tri mesece, dalje pa stroške poroda in njen živež za prvih šest tednov po porodu, znači tudi veliko socialno ugodnost nezakonske matere, če se pomisli, v kako obupnem stališču se nahaja ravno ob porodu in po porodu otroka in s kako pretkanostjo se znajo nezakonski očetje izviti plačevanju alimentov, ko zvedo za rojstvo nezakonskega otroka.

Ta pravica pa ne sme postati kaka premija za nezakonsko mater. Vsled tega pristojba le taki nezakonski materi, ki je potrebna in ni nenravno živila.

Veliko prednost napram sedanjemu zakonu značijo določbe novele, ki skoraj izenačijo pravice ženske s pravicami moškega glede varuštva. Tozadevna določila so navedena zgoraj in jih ni treba posebej ponavljati. Morda je ravno tukaj odprla novela polje, kjer se bo moderna ženska lahko najlažje in koristnejše udeleževala in razvijala svoje prirojene čednosti: skrb za sirote in otroke, ki jih bo današnja vojska v tolikem številu osirotela.

Novela je tudi izpremenila dedno pravico žene napram lastnemu možu in tudi narobe: moža napram ženi. Po dosedanjem zakonu je imela vdova jako slabo stališče, ako nista z možem pravočasno sklenila dedinske pogodbe ali ni mož napravil oporoke; v tem slučaju je imela vdova, ako je dedovala z otroci, le pravico do užitka gotovega dela zapuščine; ako pa ni bilo nič otrok, je dobila žena le eno četrtino zapuščine v last, ostale tri četrtine pa so dedovali drugi sorodniki njenega moža.

Novela pa veliko bolj upošteva stališče žene kot gospodinje. Smatra jo možu enakovredno, ki tvori z njim popolno zakonsko skupnost in ki mu tudi pomaga pridobivati premoženje po svojih močeh, tako da je težko razlikovati, koliko je pridobil mož, koliko žena. Zato določa, da dobi žena po možu, ako deduje z lastnimi otroci in njihovimi potomci, četrtino zapuščine v last. Ako pa ni zakonskih otrok, niti njihovih potomcev, pač pa so še živi starši rajnega moža ali njih potomci ali starši staršev, tedaj dobi vdova polovico zapuščine v last. Ako pa ni niti navedenih sorodnikov rajnega moža, dobi vdova celo zapuščino v last.

Novela pa ne skrbi za vdove samo v premoženjskem oziru izdatnejše kot sedanji zakon, temveč se ozira tudi na čuvstva vdove. Zato ji daje tudi pravico do vseh premičnin, ki sta jih rabila z možem v skupnem zakonskem življenju; navadno bo to pohištvo, ki je vdovi drag spomin na družinsko življenje. Ako pa deduje vdova z otroci po rajnem možu, potem ji daje novela samo pravico do toliko premičnin, kolikor jih potrebuje.

Kot je že iz gorenjega razvidno, veljajo navedena določila o dedni pravici vdove le takrat, če nista napravila z možem vzajemne dedne pogodbe, niti ni napravil mož oporoke.

To so glavna določila novele k našemu občanskemu državljanskemu zakoniku. Omeniti bi bilo še nekaterih določil, ki so postala potrebna z ozirom na novejšo gospodarske in prometne razmere: tako določila o proglasitvi za mrtvega, ki skrajšajo vsled novih boljših prometnih zvez roke, v katerih je mogoče koga proglasiti za mrtvega; določila o posinovljenju (adopciji) in določila o dedovanju po zakonu, ki omeje dedovalno pravico le na štiri linije, dočim je dosedanjí zakon pozval k dedovanju vseh šest linij iz zapustnikovega sorodstva.

Splošno se pa lahko poudari, da znači ta novela velik napredek v moderni zakonodaji: poleg starih določil, ki so prežeta rimskopravnega duha o skrbi za lastnino in materijalen blagor, uvršča nova določila, ki dihaajo skrb za socialno slabe in večajo varstvo in pravice žena in otrok.

Kaj pišejo vojaki z bojišča.

Preden ti pišem, kako in kaj je z mano, te pristrčno pozdravim čez ravnine in planine, čez globeli in gore. Ker nisem utegnil v cerkev na Silvestrov dan, da bi se bil zahvalil Bogu Vsemogočnemu in Materi božji, da sem še pri življenju po nebrojnih nevarnostih in tolikem trpljenju, je bila včeraj v zgodnji uri moja prva pot v vaško cerkev k nebeški Kraljici. Zahvalil sem se ji za vse, v leto in dan naklonjene mi milosti in dobrote, zahvalil nebeškemu Očetu, da mi je izpolnil vse, za kar sem ga prosil v lanskem letu. A prosil sem tudi božjega blagoslova za naprej, tako tebi kakor sebi in najinim drobnim dušicam doma. Oj, kako sem se srečnega čutil in štel pred podobno nebeške milostne Matere, kako kmalu so mi minuli trenutki moje pobožne prošnje in molitve! Kar potolažen, pokrepčan in pogumen sem se povrnil v vojne rove. Sklenil sem in obljubil Materi božji v slovo in zahvalo, za naprej drugo in drugačno življenje. Jutri pojdem k sv. obhajilu, da začnem novo leto z božjim blagoslovom in pozdravom. Hvala ti za tvoje toli lepo in vroče voščilo k novemu letu. Tvoje želje so moje želje, tvoja molitve je moja molitev. — Mir! oj, da bi kaj kmalu slišali in čuli to nebeško-lepo božjo besedo!

(Narednik 17. pešpolka svoji ženi.)

× × ×

»Desti sem se naučil v sedanji svetovni vojni. Videl sem bedo in bol, videl trpljenje in grenko gorje, ki se

popisati in povedati ne da. Videl sem n. pr. pogreb nemškega vojaka (iz rajha), ki so ga daleč od njegove domovine pokopali v prezgodnji grob ob navzočnosti njegovih nedoletnih otrok, žalostne žene in zlahte. Bogme, pretresljiv pogreb! Videl sem mnogo svojih součencev in tovarišev med mrlji, ki so bili v življenju toli veseli vojaki in junaki, ki so stali kakor skala. Tu na bojnih poljanah se človek nauči moliti. Nikdar nikoli v svojem življenju nisem tako goreče in prošeče molil. No, mnogo milosti božje mi je prinesla moja molitev, to moram priznati jasno in glasno. Pri poljski sv. maši nas poje nekaj podčastnikov — seveda, če pripuščajo razmere — in sklenil sem v srcu, da bom odslej vselej pri sv. maši.

Na Silvestrovo sem pohitel pozno pod noč v hišo Gospodovo, molil sem ob jaslicah, stopil v spovednico, da bi živel v novem letu novo življenje. Tako sem letos — mislim — lepo praznoval in obhajal Silvestrov večer. In tako vam povem in rečem, naj bitka še bolj divja in razsaja in ne bi o miru nihče hotel nič slišati, v mojem srcu vlada mir in to je tista tiha sreča, ki mi slajša in lajša vse bojne bridkosti in grenkosti. Dal Bog, da se še vidimo doma!

(Slovenski topničar svoji ženi in družini.)

× × ×

»... zmeraj hvalim Boga, da imajo zdravniki toliko potrpljenja z menoj. Sam Bog jim povrne in poplačaj, kar so že imeli z mojo boleznijo opravka in skrbi. Zlata moja ženica, nič straha za me! Da bi vsaj že Bog dal, da se kaj kmalu konča ta vojska... Dan na dan molimo in prosimo, enkrat bomo pa le uslišani. Če Bog da, bodo cesarji in vladarji že skoraj sklenili zlati mir, in mi bomo prišli vsi veseli in srečni domov. Z Bogom!»

(Dragonec 5. pešpolka svoji ženi.)

× × ×

»Ljuba moja ženica!

Najprvo te lepo pozdravim in v duhu poljubim svoje otročičke. Pismo sem prejel v svoje veselje in uteho. Le potolažena bodi, če je še hujša nevihta, enkrat se le zjasni nebo in zlato solnce se zopet nam smeje nam revnim človeškim stvarim. Pogum in korajža velja. Jaz sem sicer tvoj, ali cesarjev sem tudi, izpolniti mi je na bojnem polju svojo vojaško dolžnost, potem bom pa zopet doma lepo pri tebi in otročičkih. Topovi sicer grme, puške pokajo, svinčenke žvižgajo, ali smrt ni namenjena vsem! Če Bog da, bom vse srečno prešal. V svojem srcu imam zdaj zapisane samo te besede: Za Boga in domovino.»

(Domobranec 27. pešpolka.)

× × ×

»Dragi brat! Bliža se dan, da boš moral z doma (v vojaške). Poslovil se boš z očetom in materjo, poslovil s prijatelji in znanci. Sprejmi moj srčni bratski pozdrav, predno odideš v vojaški tabor. V novem stanu ti želim srečo in zdravje in obilo tolažbe in utehe od Boga. Bog ti nakloni, da bi vse križe in težave voljno prenašal in da bi na starše in na me ne pozabil. Rad se spominjam Boga, zakaj kdor kliče Njega, ne bo ostal zapuščen. To ti pišem in povem iz svojega prepričanja, pa ne pozabi mojih besed, bratec moj. Ne zabi zlate matere in dobrega očeta, ki sta te zmeraj tako lepo učila... Bog daj, da bi se vsi skupaj še enkrat sešli na tem svetu. Z Bogom, skrbni starši in še enkrat z Bogom, bratec moj!»

(Topničar 7. pešpolka.)

Ob grobu junakov.

Iz Rogatice nam piše prijatelj:

Ravno smo pokopali za ranami umrlega vojaka. Bil je črnovojnik 30. ogrskega polka. Ranjen je bil pri Višegradu, ko je stal na predstraži. Težko ranjenega so prepeljali v Rogatico, kjer je umrl.

Pogreb se je vršil popoldne ob 4. uri. Pred krsto je šel vojak s križem, za krsto pa vojaški duhovnik, po rodu Dalmatinec; za njim poročnik s 16. možmi in nihče drug. Pokopališče leži na njivi, kakih 200 korakov iz mest. Ob jami zmolil duhovnik pogrebne molitve in krsto — priprosto iz štirih desk zbito — spuste v grob. Nato generaldežarž — in konec je bilo vsega. Ob

junakovem grobu ni bilo ne žene ne otrok, ne bratov ne sester, ne očeta ne matere. Vendar so tudi grob tega osamelega junaka rosile solze — solze njegovih vojaških tovarišev. Lahka mu bodi nedomača zemlja!

Ko smo zasuli grob in zmolili še očenaš za pokojnikovo dušo, sem se ozrl po pokopališču. Sami sveži grobovi in na vsakem majhen lesen križ z napisom. Blizu novega groba zapazim napis: Tu počiva Janez Zajc, Slovenec, 2./II. 1914. Stopim h grobu in premišljam, kdo bi to bil, ker mi je bilo ime znano. In res se domislim, da je bil v moji stotnji neki Zajc, ki je bil ranjen na Romanji planini. Kako je prišel v Rogatico, mi je še danes uganka, ker so bili takrat Srbi v Rogatici. Najbrže je bil ujet in ker je bil težko ranjen, so ga Srbi na begu pustili.

Pes v vojski.

Iz zgodovine domačih živali posnemamo, da je pes ena med prvimi, ki spremlja človeka. Misel, porabiti psa, najzvestejšega človekovega spremljevalca, za vojne namene, nikakor ni nova, kajti že v starem veku in pri najrazličnejših narodih se je boril pes za in na strani svojega gospodarja. Lidijski kralj Alyattes je proti Armencem uporabljal velikanske pse, katerih naravno dvjost je dresura še povečala. Aelian piše, da so se Magnezijci proti Efezanom borili v treh vrstah: prvo vrsto so tvorili močni psi, drugo sužnji in šele v tretji so se nahajali Magnezijci sami. Herodot pripoveduje, da je Kserkses na svojem vojnem pohodu na Grško peljal s seboj indijske pse; po poročilih Valerija Maksima je tudi Cir redil veliko množico vojnih psov. Galci so dobivali svoje vojne pse z Angleškega. Ko je Marius premagal Cimbre, so na strani cimberskih žen psi najhrabrejše branili taborišče. Rimljani so se najbrže naučili od svojih barbarskih sovražnikov rabiti pse v vojski; iz nekega reliefa, ki se nahaja v neapeljskem muzeju, se da sklepati, da so pse oblačili celo v oklepe. Redkeje so v starem veku porabljali pse kot sle. Poroča se pa, da je prišel Pelopidas pred oblegane Tebe oblečen z 12 tovariši in z močno tropo psov. Svoj prihod je Tebancem naznanil na ta način, da je pomešal med pasjo hrano napisane listke. Ko so prišli potem psi v mesto, so jih raztelesili in v črevesju našli poročilo, nakar so Pelopido in njegove spremljevalce pustili v mesto.

V srednjem veku so se psi tudi borili na strani svojih gospodarjev, obenem so pa stražili in branili taborišče. Iz te dobe so posebno znani škotski psi. Ko je Henrik VIII. napovedal vojsko Francu I., je poslal svojemu zavezniku cesarju Karlu V. poleg angleških pomožnih čet tudi 400 vojnih psov. Večkrat se je prigodilo, da se je vršil pred pravo bitko boj med psi sovražnih armad; Pri Valenci je Karel V. španske pse, ki so zmagali, postavil svojim vojakom za zgled. Proti koncu 17. stoletja so se v Dalmaciji in na Hrvaškem rabili psi pri obrambi domovine. Turki so pogosto vpadali v deželo; psi so bili pridržani skrajnim predstražem ter so z lajanjem naznanili prihod sovražnika, boja pa se niso udeleževali. V sedanjem stoletju so prevzeli porabo vojnih psov Francozi od Kabilov v Algirju in Tunisu, vendar pa nahajamo vojne pse tudi v zadnji orijentalni vojni v Evropi in Aziji pri Rusih, kakor tudi pri Avstrijcih, ki so jih uporabljali v Krivošiju za odkrivanje zased. Iz istega namena so se psov posluževali Holanci v Atjeh, da so izvozili v goščavi skrite sovražne oddelke. Španci na Kubi in Francozi v Tonkongu. Tudi v Švici ima posadka v fortu Fondo del Bosko, ki pripada h Gotharski utrdbi, pse, ki delajo stražam družbo.

Pes se odlikuje s svojo nadarjenostjo, čuječnostjo, zvestobo do človeka in ostrostjo gotovih čutov; vsled teh lastnosti ga danes uporabljajo skoro vse evropske države za različne vojaške namene, kakor za varnostno službo, za stražo in deloma tudi za sanitetno službo. Posebno uporaben je pes za varnostno službo, izborna podpira razposlane patrulje, oziroma straže, vzdržuje stik med stražami in poljskimi stražami, kakor tudi med drugimi oddelki predstraži, končno se ga da v manjši meri porabiti za iskanje pogrešanih.

Za vojno uporabo pa ni prikladen vsak pes in tudi vsaka pasma ne. Vojaški pes mora biti srednje velik, zelo nadarjen, skrbno odgojen, delati mora kolikor mogoče tiho in zanesljivo ter ubogati na povelj, ki ne vzbujajo pozornosti, biti mora nepodkupljiv, zanesljiv, čuječ in vztrajen. Za vojne namene so najprikladnejši psi ptičarji, kodri, ovčarski psi »Scotch collie«. Nemški predpis priporoča le ptičarja in ovčarske pse, med tem ko se na Francoskem rabijo tudi kodri, braki in terierji. Za dresuro teh psov sta si pridobila posebnih zaslug na Francoskem poročnik Justin, v Avstriji pa živalski slikar Ivan Bongartz; oba sta izdelala posebne instrukcije. Splošno se uporabljata dva načina dresiranja: pes je zaprt, vzgoja je ostra in rabijo se nasilna sredstva, da se žival popolnoma podvrže volji svojega vzgojitelja; drugi milejši način pa polaga vrednost na občevarje živali s človekom in na izobrazbo razumnosti. Odločuje popolnoma pa le individualnost psa, katera teh dveh metod dresura je na mestu.

Oprema psov po nemških predpisih se razlikuje od avstrijske. Nemški vojni psi imajo močan ovratnik s tablico, na kateri je napisano ime čete, kamor pes pripada, obroče so po dvema vrvicama in eno veržico za vodnika ter torbico iz platna za poročila. Po Bongartzovih predpisih pa dobi pes poleg naštetih predmetov še eno stransko torbico za porcijo hrane (Hundekuchen) in za zdravno nepremočljivo odejo.

Pri vajah v miru vodi vodnik pse, zvezane na vrvice; pridržani so prednjim stražam, ki opravljajo varnostno službo v nepreglednem terenu. Pes opozori stražo, ako se bliža kaj nevarnega, preden straža to sama opazi; iz obnašanja psa, oziroma njegovega glasu pa spozna, ako je res v nevarnosti. Važna obvestila pošilja predstraža potom psov poljskim stražam. Čete, ki preiskujejo, ako se v terenu nahaja sovražnik, razpošiljajo pse, ki teren preiščejo; za tak posel so posebno sposobni lovski psi in njim sorodne pasme. Poleg tega se pa rabi pes tudi za sanitetno službo. Psi iščejo med bojem in po boju, posebno ponoči, ko se bojišče razsvetli z metalci svetlobe, ranjence v gozdnatem, kitem in malo preglednem ozemlju; četo nosijo tudi okrepčila s seboj. Za izobrazbo takih psov so se porabile različne metode: Ko najde pes ranjenca, se vleže poleg njega ter laja toliko časa, dokler ne pridejo sanitetci, ali pa aprotira kak kos njegove obleke ali kak drug predmet ter s tem opozori, da se nahaja kak ranjenec na bojišču.

V armadah raznih držav so napravili vsakovrstne poizkuse in vaje s psi, a vsi so pokazali zelo ugodne rezultate. Tako se je vršila v Toursu poizkusna vaja med brzovestnimi psi, kolesarji in jezdec v zelo težavnem ozemlju: psi so daleko nadkriljevali kolesarje in jezdece.

Lansko leto se je vršila v Zvorniku vaja s 150 vojnimi psi iz Bosne in Hercegovine. Psi so prenašali povelja 2 do 3 ure hoda daleč dislociranim oddelkom v gorovju in so od teh zopet prinašali poročila. — Posebno zanimiva pa je bila vaja, ki se je vršila na neki razstavi vojnih psov. Podčastniška patrulja je bila poslana nasproti sovražniku v daljavi poldrugega kilometra od svoje kompanije. Psi so prenašali poročila med patruljo in kompanijo navzlic hudi vročini tekotom dveh minut, en pes je pretekel to razdaljo celo v eni minuti. Nato se je patrulja umaknila nazaj pred prihajajočim sovražnikom, kompanija pa je tvorila ogenj. Pri tej priliki so uporabili pse, da so prinašali strelcem sveže streljivo. Vsak pes je nosil 250 ostrih ali 380 slepih patron ter je šel ob celi strelski črti, tako da si je mogel vsak vojak izpolniti svojo municijo. Kompanija je vrgla sovražnika nazaj, nakar so bili psi razposlani, da so iskali ranjence. Psi so to nalogo rešili na razne načine: eden je lajal toliko časa pri ranjencu, dokler niso prišli sanitetci, drugi je tekel k svojemu vodniku ter ga z lajanjem opozoril, da je našel ranjenca, tretji pa je prinesel celo kos ranjenčeve obleke in s tem opozoril svojega vodnika. Uspehi vseh psov so pri tej vaji daleko prekosili vse pričakovanje, posebno ker so bili psi pridržani popolnoma tuji četi, in se je vaja vršila na težavnem ozemlju, ki je bilo vse prekrizano s poti.

Pred vsem je velike važnosti, da se za različna opravila izberejo primerne pasme in se pse dovolj izvežba. Dober vojni pes mora imeti dobro dresuro, ki se prične že, ko je pes star 6 do 8 mesecev in traja navadno 6 do 8 mesecev; samoumevno se morajo psi tudi nadalje po tej glavni dresuri vaditi.

Tudi v sedanji vojni so se psi dobro obnesli. Listi so že o tem predmetu prinesli več zanimivih podatkov, tudi »Slovenec« je o vojnih psih že poročal.

Oslepelci vojaki.

Imeti mora močno srce, kdor jih obišče.

Voditelj znane klinike me je bil prosil, naj napravim poizkus, da doženem, kateri izmed njegovih štirinajstih brezupno oslepelih varovancev ima glasbeno nadarjenost in nagajenje. Dotični bi dobil iz zaklada za oslepele vojaške brezplačno glasbilo in temeljit pouk. — To zame ni bila vesela naloga.

Pridrsali so ob rokavi usmiljenih sester, močni, veliki možje, a slabotni in revni, glave sklonjene naprej v napetem posluhu, na blelih obrazih globoka otožnost. Drug za drugim so stopili naprej, ljubi, boječi, krotki fantje v svojih progastih platnenih haljah, s tipajočimi rokami; vsled železne navade so tudi sedaj stali strumno vzravnani, kadar so slišali imenovati svoje ime. Potrpežljivo so odgovarjali na vsa vprašanja in peli za mano, polni pričakovanja kakor otroci pri sprejemu v šolo. Le dva še nista imela moči, da bi se odločila za novo življenje.

Ali drugi pa, ki so se že udali v svojo usodo ali pa so vsaj tako mislili, so se veselili darila, ki sem jim ga mogel na podlagi izkušnje obljubiti, kajti vsi brez izjeme so glasbeno nadarjeni, nekateri celo prav izredno.

In bilo je pretresljivo in obenem osrečujoče videti, tako se je na otožnih obrazih porajalo upanje in volja, da si za svoje temno, tiho življenje osvoje lepoto.

Ko sem jim pripovedoval, kako je nastala naša ustanova za oslepele vojaške, kako jo vsak dan množe darovi tudi najrevnejših od vseh strani domovine, kako zbirajo zanj prispevke celo tovariši zunaj v strelskih jarkih, kako doprinašajo zanj svoje vinarje tudi vdove in matere njihovih padlih bratov, vse zato, da bi oslepelim vojakom olajšali njihovo bodoče življenje, — tedaj je spreletelo njihove tihe obraze ganljivo veselje. Vsi, vsi, ki so si za svoje glasbilo izvolili oglesi, klarinet, glasovir ali citre, vsi se hočejo truditi, da se izkažejo »vredne« tolike ljubezni — skromni trpini, ki jim nikdar ne moremo vrtni, kar so izgubili.

Zobna krema

KALODONT
Usna voda

Napredaj sta v Novem Vodmatu pri Ljubljani

2 novi hiši

z lepima vrtoma. Vsaka hiša obstoji iz 2 stanovanj, kuhinje in prostorno kletjo. Kupnina zelo ugodna. Več se izve pri Mariji Sedušak, Novi Vodmat 152. 29

Zaloga v Ljubljani:
A. Šarabon in Mihael Kastner.

SIROLIN "Roche"
Prsne bolezni, oslovski kašelj, naduha, influenci.

Kdo naj jemlje Sirolin?

1. Vsak, ki trpi na trajnem kašlju, lažje je obvarovati se bolezni, nego jo zdraviti.
2. Vsak, ki ima kronični kašelj, bronhijev, ali Sirolinom ozdravi.
3. Vadušljivi, katerim Sirolin znafno olahča naduho.
4. Skrofuzni otroci, pri katerih učinkuje Sirolin z ugodnim vspehom na splošni počutek.

Semenska trgovina in vrtnarstvo
Al. Korsika, Ljubljana
Bleiweisova cesta ali Vrtača 3.

Naznanjam častitemu občinstvu,
da je moj

novi cenik
za leto 1915.

izšel in je brezplačno na razpolago.
Za obilna naročila se priporoča z
odličnim spoštovanjem
126 3 Al. Korsika.

Ustanovljeno 1845.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.

Jos. Reich

Poljanski nasip — Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Selenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

Moj spominski prstan vdelani v zlato ali srebro v najfiniji izvršbi. Primeren kot spomin in darilo. Udelavem železne prstane (zlato za železo) v zlato in srebro. Najnižje cene. 5% za Rdeči križ.

LUD. ČERNE,

juvelir in trgovec
LJUBLJANA, Wolfova ulica 3.

Proda se enonadstropna

HISA

z vrtom. Več se izve na Trnovskem
pristanu št. 16.

Kantina Corazza

Levada (Istra)

601

VINO

belo, črno in šiljer lastnega pridelka se pošilja
po jako ugodni ceni. Za pristnost se jamči.

Oučjo volno

kupuje po najvišji ceni

134

V. ČRNILEC, Naklo pri Kranju.

Absolutno zjamčeno, pristno

VINO

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja
vsled priporočila knezoškofijskega or-
dinarijata pristna bela mašina in na-
mizna vina letnika 1912 po 56 K in
letnika 1913 od 40—45 K za hektoliter,
postavljeno na kolodvor v Ajdovščino.
— Sortirano

rizling

je po 60 K. Večjim odjemalcem dovoli
se znaten popust in tudi istim, ki po-
šljejo svoje posode. — Kleti nadzoruje
vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko
žganje, cena 2 K 20 vin. za liter. Večje
množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Oučjo volno

kdor jo ima na prodaj, naj jo ponudi

takej

J. Grobelniku

Ljubljana - Mestni trg 22

nasproti lekarne Trnkoczy

Kupim vsako vrsto, tudi črno in ne-
očiščeno po brezkonkurenčni ceni.
Posebno pa se plača lepo belo
oprano po najvišji ceni, ki se zanjo
lahko nudi.

Parna žaga na Notranjskem išče
izprašanega

176

kurjača

ki je zajedno strojni paznik (Maschinen-
wärter). Nastop službe 15. februarja,
eventuelno 1. marca t. l. Isti mora biti
vojaščine prost, trezen in zanesljiv.
Ponudbe in zahteva plače pod naslov
št. 176 na upravo „Slovenca“.

Moj dom 1915?

V slovenskem trgu na južnem Stajerskem na-
prodaj krasna vila z vrtom. Stavba najsolidnejša
4 sobe, kuhinja, kopalnica, velike svetle kleti, vo-
dovod, elektr. razsvetljava. Cena zmerna. Vprašanja
pod „Moj dom 1915“/68 na upravo „Slovenca“. 68

P. n.

Telefon št. 283.

Podpisani naznanjam, da imam letos v zalogi razni stavbni material. Posebno opo-
zarjam, da imam večjo zalogo

cevi iz kamenine

iz najboljših tvornic Hruschauer, kakor tudi cementne cevi v različnih dimenzijah, cementne
in samotne plošče, storje ter razne vrste izolacijskih tvarin.

Pri naročilih zadostuje, da se mi za kamene cevi navede višina nadstropij, oziroma
hiše, pri vlažnih stenah in raznih izolacijah množina kvadratnih metrov stene, za tlak obris
prostora itd.

Vsa strokovna navodila in proračuni za naročnike brezplačno.

Veselo spoštovanjem

Stavbna tvrdka Ivan Ogrin, Ljubljana

Gruberjevo nabrežje št. 8.

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

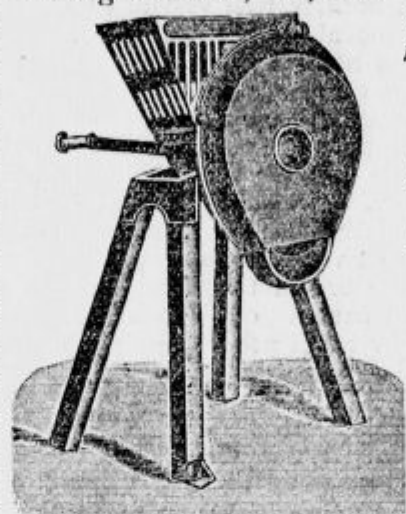
priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od avstrij-
skega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovane in podorne tr-
dote daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznani izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala

raznih uradov in najslovitejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj I., Falkestrasse 1.

Slamorenice za pogon z roko ali s silo, vratila, mline za moko, stis-
kalnice za sadje in grozdje, motorje, reporenice, patentovane brzopa-
rilne kotle različnih sistemov, sušilnice za sadje, kotle za žganje dobrega
domacega izdelka, sejalne stroje ter vsakovrstne druge poljedelske stroje
slovitih tovarov, zjamčeno brezhibnih, po znano
najnižjih cenah priporoča edina domača raz-
pošiljalnica poljedelskih strojev

Fr. Stupica v Ljubljani,
Marije Terezije cesta št. 1.

Velika zaloga izvrstnih pečij od najenostav-
nejše do najfinejša izpeljave ter razne želez-
nine, orodja, strojev za industrijo, stavbnega
materijala i. dr.

1456

Cene najnižje!

Postrežba pošena in točna!

Ceniki interesantom brezplačno na razpolago.

ALFONZ BREZNIK

Ljubljana, Kongresni trg 15. (Nasproti nunske cerkve.)

Največja in najsposobnejša tvrdka in izposojalnica

KLAVIRJEV IN HARMONIJEV

na jugu Avstrije. — Velikanska zaloga vsega

glasbenega orodja, stran in muzikalij.

EDINI ZALOŽNIK dvornih

in komornih tvornic: HÖ-
rsenderfer, Hübl & Heilmann, Fürstler, Ehrbar, Ge-
brüder Singsl, Rud. Stelzhammer, Czapska, Laubberger & Gloss,
Hofmann in Hofberg (amerik. harmonij).

učitelj Glasbene
Matice in edini za-
pis. strekovnjak
o. kr. dež. sodišča.

Obroki od K 15.— naprej. Najbogatejša izbira v vseh modernih slogih in lesnih
barvah. Ogleda si klavirje z angleško ponavljajočo mehaniko. 10 letna po-
stavno obvezna garancija. Najemalna najnižja. Zamena najugodnejša. Uga-
ševanje ter popravila strokovno in ceno. Ker imam zgoraj navedene prve in-
brikate izključno le jaz za Kranjsko v zalogi, svarim pred nakupom falsifi-
katov in navidezne „pofelne“ pri kričalcih, ki se držejo govornosti o „dobrom
blagu“, dasti nimajo ni jednega pomembnega fabrikata v zalogi.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstvene zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživetje in smrt, otroških dot. rentna in ljudska, neškodna in jamstvena zavarovanja.

Javen zavod. Absolutna varnost. Nizke premije.

Udeležba na dividendah pri življenjskem zavarovanju že po prvem letu: Stanje zavarovanj koncem
leta 1913. . . . . K 170.217.149—
Stanje garancijskih fondov koncem leta 1913. . . . . K 43.424.496-17
V letu 1913. se je izplačalo zavarovancem na dividendah iz čistega dobička . . . K 432.232-66

Kdor namerava življenjsko zavarovanje, naj se v lastno korist obrne do gori imenovane
podružnice. — Prospekti zastonj in poštine prosto.

2171 Sposobni zastopniki se sprejmejo pod najugodnejšimi pogoji.

Hraniln. kmečkih občin v Ljubljani

ima svoje prostore v hiši „Zadružne Zveze“, Dunajska cesta 38 nasproti
„Bavarskemu dvoru“ v bližini mitnice sprejema in obrestuje hranilne
vloge po

4 1/2 %

Rentni davek plačuje iz svojega. Vložne knjižice drugih denarnih zavo-
dov sprejema kot gotov denar ter se obrestovanje ne prekine.

Oskrbni sama devinkulacije in vinkulacije. Zunanji vlagatelj so
za pošiljanje denarja na razpolago brezplačno položnice poštne hranil-
nice. Za varnost naloženega denarja jamči 21 kmečkih občin z vsem svo-
jim premoženjem in v svo davčno močjo. Hranilnica kmečkih občin v
Ljubljani je pupilarno varen zavod, v katerega nalagajo tudi c. kr.
sodišča denar mladoletnih.

Hranilnica kmečkih občin je regulativna hranilnica in je nje poslo-
vanje pod nadzorstvom cesarskega komisarja kot zastopnika c. kr. de-
želne vlade v Ljubljani.

Daje posojila na zemljišča, občinam in korporacijam na amortizacijo
na vsak poljuben način, dalje na menice in vrednostne papirje.

471

Zaloga pohištva in tapetniškega blaga.

Mizarstvo.

Popolna spalna
oprema za 2 osebi
zgotovljena iz tu-
ali inozemskega
oreha ali hrasta z
marmorjem in og-
ledalom

Jamči se za so-
lidno delo.

Cene
konkurenčne.

Zahtevajte najnovejši
katalog, kateri obsega
nad 300 modernih slik.

350 K

J. Pogačnik

Ljubljana, Marije Terezije cesta 13-18.